

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

8'inci Toplantı

24 Haziran 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman'ın,, Komisyonda bugün sunum yapacak olan KVKK Başkanı Faruk Bilir ve ekibine teşekkür ettiğine ve kişisel verilerin korunmasının önemine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir'in, Kurumun işleyişi, yaptıkları faaliyetler ve farkındalık çalışmaları hakkında sunumu

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU

8'inci Toplantı

24 Haziran 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dijital Mecralar Komisyonu saat 11.10'da açıldı.

Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman, Komisyonda bugün sunum yapacak olan KVKK Başkanı Faruk Bilir ve ekibine teşekkür ettiğine ve kişisel verilerin korunmasının önemine ilişkin açıklama yaptı.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir tarafından, Kurumun işleyişi, yaptıkları faaliyetler ve farkındalık çalışmaları hakkında sunum yapıldı.

Mazereti nedeniyle toplantıya katılamayan İstanbul Milletvekili Ravza Kavakcı Kan'ın yazılı sorusuna, KVKK Başkanı Faruk Bilir tarafından cevap verildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 13.02'de toplantıya son verildi.

24 Haziran 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.10

BAŞKAN: Hüseyin YAYMAN (Hatay)**BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet BÜYÜKGÜMÜŞ (Yalova)****SÖZCÜ: Zeynep YILDIZ (Ankara)****KÂTİP: İbrahim Ethem SEDEF (Yozgat)**

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Çok değerli milletvekillerim, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Kurum Başkanımız, Kurum üyelerimiz, değerli bürokratlar, Dijital Komisyonumuzun çok değerli çalışanları, personeli, çok değerli gazeteci arkadaşlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır. Toplantımızı açıyorum. (*)

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Hüseyin Yayman 'ın,, Komisyonunda bugün sunum yapacak olan KVKK Başkanı Faruk Bilir ve ekibine teşekkür ettiğine ve kişisel verilerin korunmasının önemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Sözlerimin başında çok değerli Prof. Dr. Faruk Bilir Hocamıza ve ekibine davetimizi kırmayıp geldikleri için Komisyonumuz adına teşekkür ediyoruz. Aslında biz bu toplantıyı, buluşmayı iki hafta önce yapacaktık fakat maalesef Meclisin çalışma takvimi nedeniyle, trafiği nedeniyle bu tarihe erteledik. Ben sözlerimin başında kıymetli zamanlarını ayırıp ve şimdiye kadar Türkiye'nin dijital dönüşümü konusunda çok önemli çalışmalara imza atan Değerli Başkanımıza ve ekibine teşekkür ediyorum.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı gerçekten Türkiye'de çok çok önemli kurumlardan bir tanesi, bizim de en önemli paydaşlarımızdan, en önemli mesai arkadaşlarımızdan bir tanesi.

Değerli milletvekillerim, Komisyonumuz sanırım şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin en çok çalışan Komisyonlarından bir tanesi, sürekli toplantılar hâlindeyiz ve bu toplantılarımızı da dönemin sonunda bir küçük kitapçık hâline getirerek inşallah, bir farkındalık oluşması konusunda çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Faruk Bilir Hoca'nın çok güzel bir teklifi oldu "Sizin Komisyonunuz çok önemli bir Komisyon. Komisyon neden kuruldu, ne yapıyor, görevleri nelerdir, yasama faaliyetlerine hangi anlamda katkılar sağlayacak şeklinde bir tanıtma broşürü, kitapçığı olursa bu, değerli olur." dedi. Biz de bu teklifi, öneriyi aldık, inşallah, Komisyonumuz da değerlendirir, ona uygun olarak bir müzakere etmek suretiyle ortak akılla bir neticeye varırız.

Değerli üyelerimiz, değerli vekillerim, her toplantımızın açılışında belirtiyoruz ama bir kez daha belirtmekte fayda var. Gerçekten dünya büyük bir değişim, dönüşüm yaşıyor, özellikle iletişim teknolojilerinde ve iletişimin kendisinde yaşanan büyük değişim devlet-yönetim ilişkisini, siyaset-vatandaş ilişkisini, devlet-vatandaş ilişkisini baştan sona değiştirmekte. Bütün dünyada bu değişimi çok köklü bir biçimde, ruhumuza kadar hissediyoruz ve bu değişimin gerçekten insanların hayatını

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

kolaylaştırdığı kadar aynı zamanda kişisel verilerin korunması, kişi hak ve hürriyetlerinin, çocuk haklarının muhafaza edilmesi, çocuk istismarının önüne geçilmesi ve kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi dâhil olmak üzere gerçekten bu konunun çok çok önem kazandığını belirtmek isteriz.

Günümüzün teknoloji çağında kullanılan birtakım iletişim uygulamaları, bir yandan iletişim ve veri paylaşımı başta olmak üzere insanoğlunun günlük iletişim rutinini kolaylaştırırken diğer yandan da uygulamaların özellikle veri paylaşımı ve depolanması noktasında kişilerin haklarının korunması anlamında bazı sorunların yaşandığını hep birlikte görüyoruz. Bu noktada da işte Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanımızı buraya davet ettik, kendisinden bu konuda yapılan çalışmaları dinlemek istiyoruz. Özellikle sosyal ağ sağlayıcılarının her ne kadar gönüllü hizmet sunar gibi görünseler de esasında aldıkları onayın ya da gönüllülük esasının kullanıcıların kişisel verileri olduğunu bilmemiz gerekiyor. Veri işleme faaliyetinde bulunan şirketlerin kişisel veriler üzerinde kimi tasarruflarda bulunmakta ve bu verilerin depolandığı, kullanıldığı büyük veri havuzundaki kullanıcı eğilimleri, tüketim alışkanlıkları, kişisel davranışların, siyasal teamüllerin ve siyasal eğilimlerin dahi depolanarak bunların başka maksatlarla kullanıldığını bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de görüyoruz. Bu uygulamalar ile yapılan paylaşımların niteliğine baktığımızda çoğunluğunun kişisel veri olarak ifade edilen bilgi ve veri olduğunu görmekteyiz. İnternetin hayatın her alanına girdiği düşünüldüğünde kişisel verilerin ne kadar üçüncü kişilere açık olduğu, nasıl ve ne şekilde işlendiği, nasıl depolandığı ve nasıl korunduğu sonuç olarak silinmesi ve yok edilmesi istenildiğinde bunun mümkün olmadığı ve bu işlemlerin ne şekilde yapılabileceğinin birer sorun olarak ortaya çıktığını tespit etmekteyiz.

Anayasa’mızın ikinci kısmında kişinin temel hak ve ödevleri düzenlenmiştir. Özel hayatın gizliliği de kişilerin temel haklarından bir tanesidir. Bu hak, Anayasa’mızın 20’nci maddesinde güvence altına alınmıştır. Teknolojik gelişmelerin temel hak ve hürriyetlere müdahale edebilmeyi kolay hâle getirmiş olması ve bu durumda hukuki bir sorun olarak kendisini göstermesi bu konuda yasal düzenlemeler, hukuksal düzenlemeler yapmayı gerekli hâle getirmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisimizde de kurulan Dijital Mecralar Komisyonu tam da bu ihtiyaca binaen kurulmuş olan komisyonlarımızdan bir tanesidir. 2010 yılında 5982 sayılı Kanun’la Anayasa’nın 20’nci maddesine eklenen fıkayla herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunması, anayasal bir teminat altına alınmıştır. Bu bağlamda bireylerin kendilerini ilgilendiren kişisel veriler üzerinden hangi hak ve yetkilere sahip olduğu ve kişisel verilerin hangi hallerde işlenebileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca 2016 yılında çıkarılan kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenleyen 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’yla da kişisel verilerin korunmasına ilişkin düzenlemeler tek bir kanun altında toplanmıştır.

Bugün kişisel verilerin korunması için 6698 sayılı Kanun’la görevlendirilmiş Kişisel Verileri Koruma Kurumunun sunumunu dinleyeceğiz. Usul yönünden Kurumumuzun sunumunu dinleyelim, sonrasında ise sayın milletvekillerimizin sorularını alarak ilerleyelim, şeklinde düşünüyorum.

Ben bugün, sunumunu yapmak üzere Komisyonumuza gelen Sayın Başkanımıza söz veriyorum.

Sayın Başkanım, söz sizin, buyurun.

Teşekkür ediyorum.

III.- SUNUMLAR

1.- Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Faruk Bilir’in, Kurumun işleyişi, yaptıkları faaliyetler ve farkındalık çalışmaları hakkında sunumu

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Komisyonunuza davetinizden dolayı da teşekkürlerimi sunmak isterim.

Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; yeni bir kurumuz. Çok fazla mevzuat ağırlıklı bir sunumdan ziyade, daha çok bu zamana kadar dört buçuk yıllık süreçte neler yaptığımızı, faaliyetlerimizi ve farkındalık çalışmalarımız üzerinde duracağım kısaca.

Ama önce Sayın Başkanım, sizin de belirttiğiniz gibi 2010 Anayasa değişikliğiyle ilk kez Anayasa'ya kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı 20'nci maddede düzenlenmiştir. Bu, ülkemizde kişisel verilerin korunması bakımından bir milat olarak değerlendirilebilir. Bu Anayasa değişikliğinde kişisel verilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği öngörülmüştür ve nitekim bu kanunun 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tabii, bu kanun güzel bir kanun yani çerçeve bir kanun ve muadilleriyle baktığımız zaman, Avrupa Birliği müktesebatı kapsamında da baktığımız zaman özenle hazırlanmış bir kanun olduğunu söyleyebiliriz. Bu vesileyle de Meclisimize bu kanunun görüşülmesinden ve kabulünden dolayı çok teşekkür ediyorum.

Bu kanunla birlikte kanunun amacına baktığımız zaman aslında 2 temel amacı olduğunu söyleyebiliriz. Birincisi, kişisel verilerin işlenmesinde kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak, veri işleme sırasında temel hak ve özgürlükleri korumak. İkincisi de kişisel veri işleyen gerçek veya tüzel kişilerin uyması gereken usul ve esasları belirlemek, kısaca Türkiye'de veri işlemeyi disiplin altına almak yani gelişigüzel ve keyfi veri işlemenin önüne geçmek ve bu alanda bir düzenleme, bir regülasyona tabi tutmak.

Tabii, bu kanunla birlikte bir Kişisel Verileri Koruma Kurumu teşekkül ettirilmiştir. Kurum 12 Ocak 2017 tarihinde Yargıtay Birinci Başkanlar Kurulu huzurunda yemin ederek göreve başlamıştır yani göreve başlama tarihimiz 12 Ocak 2017'dir. Kurum idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliğini haiz ve Adalet Bakanlığı ile ilişkili bir kurumdur. Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Başkanlık ve Kuruldan oluşmaktadır, kurul 9 üyeden teşekkül etmekte, kurulun 5 üyesi Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 4 üyesi Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından seçilmektedir. Kurul kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir ve Başkanlığımız da daire başkanlıkları şeklinde teşekkül ettirilmiştir.

Bu anlamda, kişisel verileri nasıl koruyoruz, kurulun görev, yetkileri ve faaliyetleri üzerinde durmak istiyorum kısaca: Öncelikle, kurulun görev ve yetkileri ana başlıklar hâlinde şu şekilde: Kuruma intikal eden şikâyet ve ihbarları karara bağlamak. Bize iki tür başvuru yolu vardır: Bu, ya şikâyet yoluyla gelir ya ihbar yoluyla gelir. Bunun sonucunda birtakım idari yaptırımlara karar verme yetkisi var kurulun, bunlardan biri idari para cezası düzenlemedir. Eğer veri güvenliği ihlali veya hukuka aykırı veri işleme kamu kurumlarında meydana gelmiş ise idari para cezası uygulayamıyoruz, bunun yerine disiplin hükümlerinin uygulanmasına karar vermekte ve hukuka aykırılıkların giderilmesi için talimatlandırma diye bir yetkisi var. Aynı zamanda veri işlemenin durdurulması ya da yurt dışına veri aktarımının durdurulmasına karar verme yetkisi var.

Düzenleyici işlemler yapma yetkisi var, bazı durumlarda eğer ihlal yaygın ise bu durumlarda da kurulunun ilke kararı alma yetkisi var.

Kısa adı "VERBİS" olan Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi kurul tarafından tutulmakta ve bir diğer görevimiz de, veri aktarımında yeterli korumanın bulunduğu ülkeleri tespit ve ilan etme yetkisi var, bize gelen veri ihlallerini değerlendirme yetkimiz var ve yurt dışına veri aktarımlarında taahhütlere izin verme yetkimiz var. Son söylediğim, yurt dışına veri aktarımında araçlardan birisi de taahhütname;

Türkiye’deki veri sorumlusu yurt dışındaki veri sorumlusuyla bir taahhüt imzalıyor, bu taahhüt kurul tarafından onaylanır ise yurt dışına veri aktarımı gerçekleştirilebiliyor. Bugüne kadar 4 tane veri sorumlusuna yurt dışına veri aktarımı için kurul izin vermiştir, bunlar: TEB, Amazon, Amazon Türkiye, Türk Sport kısa adıyla da Decathlon’a kurul tarafından izin verilmiştir.

Kurul şikâyet ve ihbar üzerine, eğer bu ihlal yaygın ise ve vatandaşlarımızın günlük hayatta sık karşılaştığı hususlarla ilgili ise ve tüm veri sorumlularını ilgilendiriyor ise bu alanda kurul ilke kararı alma yetkisine sahip yani yanlış uygulamaları düzeltmek veya bu konuya dikkat çekmek için ilke kararı alabilir. Bugüne kadar 6 tane ilke kararı kurulumuz tarafından alınmıştır. Bunlardan kısaca bahsetmek isterim: 2017 yılında 2 tane ilke kararı aldı, bunlardan birincisi banko, gişe, masa gibi hizmet veren sektörlerde kişisel verilerin duyulmasını ya da görülmesini ortadan kaldıran birtakım tedbirlerin alınması gerekmekte yani bunu izninizle bir örnekle açıklamak isterim: Aslında bankalarda veya PTT’de uygulanan bir sistem, kişilere sıra numarası verip ya da Türk Hava Yolları “check-in” bankalarında olduğu gibi bir kırmızı şerit çekip yani bir öncekinin kişisel verilerinin bir sonraki kişi tarafından görülmesinin önüne geçilmesi ki biz bunun Türkiye’de çok yaygın ihlal olduğunu değerlendirdik. İkincisi, rehberlik hizmeti veren sitelerde birtakım uygulamalar var ki bunları zaman zaman vatandaşlarımız kullanmıştır, bunlar şöyle uygulamalar: İsimden numara, numaradan isim sorgulayan birtakım aplikasyonlar, uygulamalar var. Biz bunların bu verilere hukuka aykırı olarak işlendiğini tespit ettik, bu tespit ettiğimiz yaklaşık 75 tane uygulamayı BTK’ye bildirdik ve BTK de bunları yargıya intikal ettirdi.

2018 yılında veri sorumlusu nezdindeki kişisel verilere erişim yetkisi bulunan personelin bunlara her zaman keyfî olarak ulaşabileceği anlamına gelmez. Örneğin, bir banka görevlisinin yetkisi olabilir ama o hesap sahibi o hesabı hareketlendirmedeği sürece istediği zaman bakamaz, bununla ilgili bir ilke kararı. Yine, Türkiye’de en sık karşılaşılan bu kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesinde izinsiz SMS gönderilmesi, bunlarla ilgili de bir ilke kararı aldık. 2019 yılında da hukuka aykırı elde edilen kişisel verilerin sorgulanması sonucunda birtakım yazılım ve programların uygulandığını tespit ettik, bunların da kapatılması için savcılığa suç duyurusunda bulunduk. Nasıl? Ad veya soyadı girilerek o kişinin TC kimlik numarasına veya adres bilgilerine ulaşım sağlayan birtakım yazılımların bulunduğunu tespit ettik ve 2020 yılında da telefon numarası ve e-posta adresine üçüncü kişilere ait kişisel verilerin gönderilmesi.

Tabii zaman zaman alışverişlerde veya kullanılan hizmetlerde üçüncü kişinin telefonunun verildiği veya yanlış e-mail verildiği ya da o kişinin o maili yanlış kaydettiği, telefon numarasını yanlış kaydettiği tespit edilmiştir; bunun önüne geçmek için bizim kanunumuzun tabiriyle veri sorumluları veya şirketler o mesajı, o maili veya telefon numarasını aramadan bunu bir kontrol etmeleri gerektiğine karar verdik, o kişiye ait midir o telefon numarası ya da mail adresi?

Tabii bazı kurul kararlarından örnekler vermek isterim: Mesela unutulma hakkıyla ilgili kurul bir karar aldı. “Unutulma hakkı” dediğimiz zaman, Anayasa’mızda düzenlenmemiş bizim kanunda da düzenlenmemiş, sadece unutulma hakkını sağlayan birtakım araçlar, işte, silme hakkı yok etme hakkı gibi ama bize birçok başvuru geldiği için kurul bu gelen başvuruların hepsini bir arada değerlendirilip kişilerin arama motorları özelinde unutulma hakkına sahip olduğuna karar verdi. Aslında buradaki unutulma hakkından kasıt indeksten çıkarılma yani doğru ve hukuka uygun, bizimle ilgili işlenen bir verinin zamanın geçmesine bağlı olarak indeksten çıkarılması ve biz vermiş olduğumuz bu kararlarda arama motorlarının veri sorumlusu olduğunu... Bu karar özellikle Google özelinde alındı ve Google bizim bu kararımız üzerine Türkiye’yle ilgili bir başvuru kanalı açtı çünkü Avrupa’da de var idi. Ülkemizdeki unutulma hakkını kullanmak isteyen vatandaşlarımız önce arama motorlarına müracaat

edecek, oradan aldıkları cevaba göre de kurulumuza başvuru yapabilirler. Bazen verinin hukuka aykırı işlenmesi sebebiyle ilgili kişilerin zarara uğraması söz konusu ki bizim kanunumuzda da bunun tazminat sorumluluğu olduğunu söyleyebiliriz, burada kurulumuz bu kişilerin yargı yoluyla tazminatlarına kavuşabileceklerine karar verdi.

Alenileştirmeyle ilgili hem kurul içtihat oluşturdu hem de kamuoyu duyurusu yaptı, kısaca alenileştirme şu: Bizim alenileştirdiğimiz yani kamunun bilgisine sunduğumuz bilgilerin farklı amaçlarla kullanılmaması. İzninizle kısa bir örnek vermek istiyorum: Ben öğretim üyesiyim üniversitemin sayfasında benim öz geçmiş bilgilerim var, fotoğrafım var; o fotoğrafım ve o bilgilerin farklı amaçlar dışında kullanılmaması, işte, onunla sahte hesap açılmaması, o bilgilerin kötüye kullanılmamasıyla ilgili bir karar.

Yine bize en çok yapılan başvurular ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü çerçevesinde. Kurul, genellikle ifade özgürlüğü tarafının daha ağır bastığına karar vermekte. Biz, vatandaşlarımızın kişisel verilere erişim hakkı hem Anayasa’da var hem bizim kanunumuzda var, bununla ilgili birçok karar ve verdik ve yeni bir sistem getiriyor bizim kanunumuz. Herhangi bir kurum nezdinde veri güvenliği ihlali gerçekleşmişse bunun kurula ve ilgililere bildirilmesi gerekiyor, bunun için de kanunumuz “en kısa sürede” ifadesini kullanmıştı. Kurul, Avrupa’da uygulanan bu en kısa sürenin en geç yetmiş iki saat olduğuna da karar verdi ve bizim kanunumuzda istisnalar maddesi var, bu istisnalar maddesiyle ilgili birçok başvuru yapıldı, bununla ilgili karar verdi, en son olarak da belediyelerle ilgili almış olduğumuz kararlar var, o da kısaca şu şekilde: Belediyelerimizin yaptığı uygulamalar var; işte, bunlar dijital ortamda birtakım ödemeler yapılması ama burada çift kimlik doğrulamasını tek faktörlü yaptığımız zaman birtakım kişisel verilere erişim sağlanabiliyor. Bunların birtakım tedbirler çerçevesinde yapılmasına kurul karar verdi. En azından çift karakterli veya çift faktörlü kimlik doğrulaması şeklinde gerçekleştirilmesini ifade ettik.

Bizim elektronik sistemler aracılığıyla sunduğumuz üç tane hizmet var; birincisi VERBİS – ilerleyen slaytlarda gelecek- ikincisi de, veri ihlal bildirimleri bizde elektronik ortamlarda sunulmakta ve vatandaşlarımız da şikayetlerini yine bizim KVKK Şikayet Modülü üzerinden yapmakta. Kısaca bize başvuru nasıl gerçekleşmekte? Kanunumuz “Veri sorumlusu” diyor. Burada veri işlemenin amacını ve aracını belirleyen gerçek veya tüzel kişiler veya veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu gerçek veya tüzel kişiler. Kamuyla özel hukuk tüzel kişiler arasında bu konuda hiçbir fark yok. Öncelikle veri sorumlusuna, ilgili şirkete veya kamu kuruluşuna gitmesi gerekiyor. Bu, bizim kanunumuza göre tüketilmesi gereken bir yol. Dolayısıyla ilgili şirkete ve kamu kuruluşunda başvurmak zorunlu. Bu başvuru sonucunda otuz günlük bir süre öngörülmüş, veri sorumlusu bu başvuruyu ya kabul eder ya reddeder veya cevabı yetersiz bulabilir. Bunun akabinde de yine otuz günlük bir süre içerisinde kurula başvuru yapılabilir. Şikâyet için geçerli bir yol bu ama ihbarlar bu prosedüre tabi değil. Bize başvuru her durumda aslında yargıya başvurulabilir. Bize başvuru yolu yargıya başvuru yolunu engellemiyor. Bu kişilerin bize başvurması sonucunda kurul 2 şekilde davranabilir; cevap verebilir yani başvuruyu sonuçlandırabilir kişinin istediği yönde ya da başvurusunu reddedebilir. Burada da bizim kanunumuz “Altmış gün içinde ilgili kişiye, gerçek kişilere bir cevap verir.” diyor. Altmış günlük süre içerisinde cevap vermezse kurulumuz, bu reddedilmiş sayılır.

Bugüne kadar ihbar, şikâyet ve ihlal bildirimleri hakkında istatistiksel bir bilgi vermek isterim. Bugüne kadar yurt içi ve yurt dışı olmak üzere 9.755 başvuru yapılmış. Bu başvurulardan 7.904 tanesi sonuçlandırılmıştır. Bugüne kadar veri güvenliği ihlal bildirimini hem yurt içinden hem yurtdışından 563 tane yapılmış -ben en son istatistikleri söylüyorum- bunlardan 341 tanesi sonuçlandırılmış. Bu 563 veri güvenliği ihlal bildiriminden 96 tanesi de kurumun internet sayfasından ilan edilmiştir. Bu ilanının

amacı kesinlikle onları ifşa etmek değil, ilgili kişilerin yani gerçek kişilerin bu ihlal çerçevesinde olası zarara uğramalarından korumak, onları haberdar etmek. Aslında, bu bildiriye kendileri ilgili kişilere ya da kendi internet ortamından yaptıkları zaman genellikle kurum bu yola gitmemekte. Bugüne kadar 203 toplantı yapılmış, kurul karar sayısı 2.285. Bugüne kadar da yaklaşık 46.205.828 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Kısaca Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi hakkında bilgi vermek isterim. Bu sistem aslında şeffaflık ve hesap verilebilirlik esası üzerine kurulmuş. Bu bir modül. Türkiye’de ve yurt dışında veri işleyen gerçek veya tüzel kişiler bu modüle kayıt yaptırmak zorundadır ama bu kayıt şu şekilde olacaktır: Kategorik bazda bir bilgi girişi yapılacaktır buraya. Örneğin, bir veri sorumlusu, bir şirket ad, soyad, telefon numarası, kimlik no, ikamet adresi gibi verileri işliyor ise bu, VERBİS’e sadece üst başlık olarak, bir kategori olarak “kimlik verisi işliyorum, adres verisi işliyorum” şeklinde bir girişte bulunacak. Bu modülde kesinlikle ve kesinlikle kişisel veri olmayacak. Amaç ne? Amaç burada kişiler, gerçek kişiler bu modül üzerinden hangi şirketin, hangi veri sorumlusunun, hangi dijital ortamların, hangi tür verileri işlediği, bunu hangi amaçlarla kullandığı ve yurt içinde veya yurt dışında kimlere aktardığının bu sistem üzerinden görülmesidir. Aslında hem Anayasa’daki kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının hem de bu kanunun yapılmasının en önemli gerekçesi kişilere, gerçek kişilere verileri üzerinde kontrol ve denetim hakkını vermektir. Bu da, VERBİS’te bu amaca hizmet etmektedir ve genellikle dünyada kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı, kişilerin geleceğini belirleme hakkı olarak nitelendirmektedir, VERBİS de bu amaca hizmet etmektedir. Bu VERBİS’e veri girişleri devam etmekte. 4 kategori veri sorumlusu var, yurtdışı da buna dahil ama bu pandemi sürecinden dolayı kurulumuz VERBİS’e kayıt süresini uzatmıştır, 31 Aralık 2021 tarihine kadar uzatılmıştır.

Biz, bu kurum bünyemizde vatandaşlarımızın bize doğrudan ulaşabilmeleri için Alo 198 Veri Koruma Hattı kurulun kuruluşundan beri gerçek faaliyetini sürdürmekte. Günlük 550, aylık 13 bin civarında aramaya cevap verilmektedir.

Birtakım kurumsal istatistiklerimiz var. Biz, bu konuya aslında ilk olarak farkındalık toplantıları, bilinçlendirme toplantılarıyla başladık. Vatandaşlarımıza bu kanunun hangi haklar getirdiğini, ilk etapta vatandaşlarımıza sonra veri sorumlularıyla hem kamu hem şirketlerle toplantılar yaptık. Kurumumuzda her hafta düzenli olarak çarşamba seminerleri, 25 ilde farkındalık toplantısı yaptık. Sempozyum, çalıştay, kamu spotları, şu ana kadar dört tane kamu spotu... Yine, bazı farkındalık... Örneğin, 7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe girdi kanunumuz, bizim Millî Eğitim Bakanlığımızla yaptığımız ortak çalışmalar neticesinde o gün, okullarda 7 Nisanı Kişisel Verileri Koruma Günü olarak kabul edildi. Yine, bilimsel bir akademik dergimizin dün itibarıyla 5’inci sayısı yayınlandı. Kurumumuzda tematik bir kütüphane faaliyete geçirildi. Çeşitli zamanlarda makale, karikatür vesaire yarışmaları düzenlenmekte. Acizane biz -Başkanım siz de söylediniz- aslında şu süreci yaşadık: Yeni bir kurum, daha önce örneği yok dolayısıyla bu konudaki farkındalığın ve bilinçlendirmenin önemli olduğunu düşündük ve Avrupa’da da muadillerine baktığımız zaman rehberlerin, broşürlerin, kitapların çok fazla olduğunu gördük ve bizde bugüne kadar 44 basılı yayın... Bunlarda rehberler, broşürler var. Yine video animasyon ve kamu spotlarının bu alanda çok kullanıldığını gördük.

Sunumum bu kadar. Biz, bazı kurul üyelerimizle, daire başkanlarımızla geldik. Kurul üyelerimizin hepsi gelememi pandemiden dolayı kalabalık olsun istemedik. Farkındalığımızın giderek arttığını söyleyebilirim ama vatandaşlarımız bu haklarının farkına gerçekten vardıkları oranda bilinçlendirme arttıkça bu hakka sahip çıkmaktalar ve giderek de bize başvurular artmaktadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Biz teşekkür ederiz Değerli Başkanım.

Gerçekten çok önemli hususların altını çizdiniz. Kişisel Verileri Koruma Kurumunun aslında ne kadar önemli işler yaptığını, bir anlamda kişi hak ve özgürlüklerinin korunması, bir dijital sansürün önüne geçilmesi, bir siber faşizmin önüne geçilmesi noktalarında ve kişisel verilerimizin ticari bir meta hâline getirilmemesi, özellikle kadınlara, çocuklara yönelik siber istismarın önüne geçilmesi noktasında gerçekten hukuksal güvencenin ne kadar önemli olduğunu belirttiniz.

Teşekkür ederim.

Şimdi sorulara geçeceğim, sorulara geçmeden önce Ravza Kavakcı Başkanımızın yazılı bir soru talebi var, müsaadenizle ben onu okuyorum:

“Sayın Başkanım, 24 Haziran Perşembe günü Kişisel Verilerin Korunması Kurulunun sunumu gündemiyle toplanılacak olan Dijital Mecralar Komisyonu toplantısına mazeretim nedeniyle katılamayacağım. Ekte yazılı olarak iletmış olduğum soruların tutanaklara geçirilmesini, Kişisel Verilerin Korunması Kurumu Başkanı Sayın Profesör Doktor Faruk Bilir tarafından cevaplanmasını ve ilgili cevapların yazılı olarak tarafıma bildirilmesini rica ederim.”

Bu nezaket cümleleriyle başladıktan sonra sorusunu şöyle sormuş: “Kişisel Verileri Koruma Kurumu 2020’de vermiş olduğu bir kararda bir milletvekili hakkında yazılmış ve gerçek dışı olduğu ispat edilmiş olan bir haber çerçevesinde haberi yapan köşe yazarının açık ve net bir şekilde milletvekiline ait sicil numarası ve IBAN numarası gibi bilgilerin kendisinde olduğunu ifade etmesine rağmen, milletvekili hakkında yapılan haberin kamu yararına olduğu ve haberin içeriğiyle alakalı ispat zorunluluğunun aranmasının basın özgürlüğü hakkının özünü zedeler nitelikte olacağını ifade etmiştir.

Gereğeli karar, bir kurul kararından ziyade bir mahkeme kararı mantığıyla gerekçelendirilmiştir. Her ne kadar bahsi geçen karar, hâlihazırda idari mahkeme tarafından bozulmuş olsa da aşağıdaki soruların cevaplandırılmasını rica ediyorum.”

Faruk Bey, vekilimiz size soruyor.

“1) Kişisel Verileri Koruma Kurumunun kişisel verilerin korunması sorumluluğu kimleri kapsamaktadır?

2) Siyasi parti liderleri, milletvekilleri, bakanlar, devlet kurumlarında vazife yapan üst düzey bürokratlar gibi kamuoyunda tanınan insanların şahsi verilerinin korunması Kişisel Verileri Koruma Kanunu kapsamında mıdır? Bahsi geçen kategorilerdeki kişilerle alakalı şahsi verilerin paylaşılması, kamu yararı ya da kamunun ortak menfaati çerçevesinde değerlendirilebilir mi? Öyle ise Kurulun böyle bir değerlendirme yapma yetkisi, hangi kanun maddesi ya da yönetmeliğe dayandırılmaktadır?

Kişisel Verileri Koruma Kuruluyla alakalı kanunun uygulamalarında siyaset kurumuna karşı bir ayrımcılık söz konusu mudur?”

Ayrıca, vekilimizin tüm heyetimize, Komisyonumuza saygılarının olduğunu da belirtiyim.

Vekilimizin sorusu bu, vekilim özetle diyor ki: Benim kişisel verilerim paylaşıldı, Kişisel Verileri Koruma Kurumuna ben müracaat ettim ve siz de burada “Bu veriler paylaşılabılır.” dediniz. Siz böyle dediniz mi? IBAN numarası, sicil numarası ve diğer numaralar...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR - Sayın Başkanım, kısaca cevaplamak isterim ama biz, eğer uygun görürseniz geniş cevabı yazılı olarak vermek isteriz.

Bu bir kurul kararı, evet, yargıya intikal etti, daha sonra idare mahkemesinin iptal gerekçesi çerçevesinde kurulumuz yeni bir karar aldı, inceleme devam ediyor. Bütün ayrıntılarını yazılı olarak kendilerine göndermek isteriz.

Ama kısaca şöyle izah etmek gerekir: Bu kanunun koruma kapsamındaki kişiler gerçek kişiler, yani verisi işlenen gerçek kişi bu kanunda koruma kapsamında. Bunun istisnası yok, yani kamudaki gerçek kişiler, milletvekilleri, bakanlar, herkes bu korumadan faydalanmaktadır. Bu karar teknik bir karardır, 2 boyutu vardır hem bir veri sorumlusu nezdinde bir belediye hem de bir gazete çerçevesinde kurulumuzun çoğunluğunun kararı o şekilde olmuştur ama idare mahkemesinin verdiği karar da ortadadır. Eğer uygun görürseniz daha fazla detaya girmek istemem yazılı olarak kendisine gönderebiliriz ama dersiniz ki bütün ayrıntılarıyla...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah, ayrıntıya gerek yok.

Teşekkür ederiz.

Burada kişiden bağımsız olarak bırakın milletvekilini, herhangi bir kişinin T.C. numarasının, IBAN numarasının ya da telefon numarasının paylaşılması sadece Kişisel Verileri Koruma Kurumunu değil temel hukuku ilgilendiren bir hak ihlalidir. Biz de bunu doğru bulmadığımızı, Ravza Hanım’a yapılan bu uygulamayı, bu mobbingi kınadığımızı belirtmek isterim.

Usul bakımından nasıl yapalım, her soruya cevap mı verelim yoksa soruları toplayıp sonra mı cevap verelim? Zamanı doğru kullanmak bakımından bence Başkanım, siz ve ekibiniz soruları not edin, belki tekrar sorular olacaktır, katkılar olacaktır, sadece soru da değil, toplu olarak cevap verirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz isteyen vekillerimiz var.

Ayhan Bey’le başlayalım.

Ayhan Hocam, buyurun.

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Kurul üyeleri; hoş geldiniz.

Şimdi benim merak ettiğim bir şey var, dediniz ki: “Kişisel veriler özeldir, kimseyle paylaşılmaz.” Fakat maalesef Türkiye’deki uygulamada bir sinema bileti alacağımız zaman bile neredeyse T.C. kimlik numaramızı vermek zorunda kalıyoruz. Burada bir sıkıntı yok mu? Amerika’da, biliyorsunuz, sosyal güvenlik numarası vardır ve onu vermek zorunda değilsinizdir. Türkiye’de de bildiğim kadarıyla, T.C. kimlik numarası esas yani isminizi değiştirebilirsiniz, soyadınızı değiştirebilirsiniz ama T.C. kimlik numaranızı değiştiremiyorsunuz, çok özel bir bilgi ama en özel bilğimiz her yerde rahat rahat soruluyor. Dolayısıyla benim burada kafamda bir soru işareti var. Tabii, bu bilginin sadece kişilere, kurumlara değil, devlete de verilmesinde sınırlama olması lazım çünkü Türkiye’deki uygulamada devlet her zaman istiyor. E-devlete giriyoruz her şey var, e-nabızda her şey var yani bunlar kolaylık bunu kabul ediyorum, ben de kullanıyorum ama bizim iznimiz olmadan böyle bir şey yapılabiliyor mu, oradaki yasal durum nedir?

Burada özgürlük ve güvenlik dengesi de var. Şimdi, unutulma hakkı, evet, tamam olabilir ama bilgi edinme hakkı da var. Dolayısıyla biz, geçmişte olan bir şeyi hele hele kamuya mal olmuş bir şeyi bilmek isteriz. Dolayısıyla bu bizim hakkımız, oradaki dengeyi mahkemeler mi belirliyor, siz mi belirliyorsunuz; onu da tam bilemiyorum.

Bir de şöyle sıkıntılı durumlar oluyor mu, merak ediyorum, tecrübenize dayanarak soruyorum: Diyelim bir üniversite mesela, üniversitenin içinde bir kiracı var, başka bir firma var, kafeterya işletiyor mesela. Onun personeli üniversiteye girip çıkıyor, güvenlik açısından üniversite onları bilmek ister

ama kurum “Ben personelimin bilgilerini sizinle paylaşamam” diyebiliyor mu, böyle bir çelişki ortaya çıkabiliyor mu? Yani bu, hastanelerde de olabilir, başka yerlerde de olabilir. Buradaki uygulamalar nasıldır? Bu konularda bilgi verirsiniz çok teşekkür ederim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkürler.

Buyurun Vekilim.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve değerli hazırun; sizleri saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Sayın Başkanın vermiş olduğu bu kıymetli bilgiler nedeniyle de kendisine teşekkür etmek istiyorum. Benim birkaç tane sorum var, izninizle o soruları yöneltip... Bir de dün Adalet Komisyonunda görüşülen bir kanun teklifi nedeniyle biraz önce başvuruya dâhil olan bir husus vardı, o konuda da kısa bir açıklama yaptım. Adalet Komisyonuna gitmek üzere izninizi rica edeceğim çünkü o tarafta, dünkü kanun teklifi görüşmesi nedeniyle, izin verirsiniz Sayın Başkan...

Birinci sorum şu: Neredeyse Avrupa ülkeleri içerisinde en fazla dijitalleşmeye giden bir ülke hâlindeyiz, hemen hemen bütün kamu kurumlarının bütün işlemlerinin dijitalleşmeye yönelik bir çalışması var. Bu, herhangi bir suistimale konu olabilir mi? Önleminiz nedir? Aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı Dijital Ofisiyle bir çalışma ve bağlantınız ne durumdadır? Birinci sorum bu.

İkinci sorum: Bu TikTok hakkında bir inceleme yapıldı, 30 milyon kullanıcısı var, bunun yüzde 80’i çocuk. Burada ciddi bir veri ihlali var, bir yıla yakındır sanırım bu devam ediyor. Bununla ilgili bir sonuç var mı? Ne durumdadır?

Üçüncü sorum: Çocuklarla ilgili bir önleminiz var mı? Millî Eğitim Bakanlığıyla ve diğer çeşitli kurumlarla bir çalışmanız var mı? Onunla ilgili somut bir ilerleyiş söz konusu mu?

Dördüncü sorum: Bu, Türkiye Barolar Birliğinin de taraf olduğu, özellikle avukatların hizmet gördüğü bu TAKPAS nedeniyle veri alma... Yani tapu bilgileri sorgulamayla ilgili bildiğim kadarıyla mevcut olan bu hizmet kapatılmış durumda. Avukatlar hizmetlerini bu nedenle yapamıyorlar, bu konuda bir kısıtlama söz konusu. Adalet Bakanlığı, Türkiye Barolar Birliğiyle ilgili bir iletişiminiz söz konusu mu, bununla ilgili bir çözüm mevcut mu?

Beşinci sorum: Her türlü -ben de meslekten geliyorum, avukatlıktan geliyorum- veriler, belgeler yükleniyor UYAP sistemine. Özellikle icra müdürleri, kalem müdürleri, memurlar, çeşitli şeylerle bu verileri kullanma ve bu verilere ulaşma hakları var. Bunlarla ilgili Adalet Bakanlığıyla bir iletişime geçip bu memurların, kalem müdürlerinin, icra müdürlerinin eğitilmesine ilişkin bir çalışmanız var mı?

Altıncı sorum: Özellikle bu Whatsapp’la ilgili olan sorunların çıktığı dönemde kurumun reaksiyon göstermesi biraz zaman aldı, bununla ilgili Rekabet Kurulu sanırım bu çerçevenin dışında olmasına rağmen, daha çok onların bir reaksiyonu söz konusu oldu. Bununla ilgili durum nedir?

Yedinci sorum: Özellikle dijital ortamdaki o verilerin kullanılmasıyla ilgili, “hack”lenen hesaplarla ilgili birçok vatandaşın mağduriyeti söz konusu. Hesaplarına ulaşılmakta ve bu hesaplar üçüncü kişiler tarafından kullanılmakta fakat bu kişilerin, mağdur olan kişilerin bankalara müracaatları hâlinde bankaların olumsuz cevapları söz konusu. Mahkemelerin çok ciddi bir şekilde bir zaman aldığı hususu da dikkate alındığında ciddi şekilde mağduriyetler söz konusu, bununla ilgili sizin kurumunuza ilişkin olan kısmı ne kadardır ve bununla ilgili bir çalışmanız var mı?

Bir diğer husus: Biraz önce de belirttiğiniz gibi özellikle ben soru olarak da iletmiştim size, verilerin kullanılmasıyla ilgili uluslararası o “hack”lenen şeylerle, kötü niyetli olan grupların eline geçmeye ilişkin olan hususu gözeterek özellikle uluslararası alanda muadillerinizle birlikte bir uluslararası üst kurulun kurulma çalışması var mı? Bununla ilgili bir şey varsa da ne düzeyde olduğunu sormak isterim.

Değerli Başkan, bir açıklama gereği duymak durumundayım: Dün, Adalet Komisyonunda bir kanun teklifi görüşülmesi yapıldı, İdari Yargılama Usulü Kanunu, bu kanun aynı zamanda kurumları da ilgilendiren, özellikle başvuruyla ilgili, başvurduktan sonra ret, kurumun susması hâlinde altmış gün süre geçtikten sonra reddedilmiş sayılıyor bu. Altmış günlük sürede cevap vermek zorunluluğu otuz güne indirildi, Komisyondan geçti. Fakat biraz önceki sunumda da gördüğüm kadarıyla altmış günlük süre susması hâlinde ret sayılır, bu aynı zamanda bir paralellik teşkil ediyor, bu da bir kurum. Neticede sizin bu yönde özellikle bu kanun teklifinde bulunan milletvekillerine veya Adalet Bakanlığına bu yönde bir müracaatınız var mı veya en azından Genel Kurul aşamasında bu eksikliğin giderilmesine ilişkin bir... Yani bilgi açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Ben, cevapları da tutanaklardan isteyeceğim, bu konuda da Sayın Başkan, sizden de müsaade istiyorum çünkü diğer Komisyonla ilgili bir toplantıya da yetişmek üzere...

Çok çok teşekkür ediyorum, sağ olun, teşekkürler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, sağ olun Abdullah Bey. 8 tane soru, ben de hepsini not aldım.

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Cevapları ben de merak ediyorum.

Şimdi, söz isteyen Zeynep Yıldız Vekilimiz var.

Buyurun Vekilim.

ZEYNEPYILDIZ (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Ben de KVKK Başkanımıza çok teşekkür ediyorum, kurul üyelerine çok teşekkür ediyorum.

Hakikaten kişisel verilerin korunumu her birimizin çok önemsedığı bir başlık. Yani bilhassa insan hakları bağlamında da çok yoğun bir şekilde tartışılıyor zaten dünyada. Dolayısıyla, bizim kendi iç mevzuatımız nezdinde de gecikmeksizin aslında Kişisel Verileri Koruma Kurumunun hayata geçirilmiş olması gerçekten çok önemli.

Sunumunuz esnasında birkaç hususa değindiniz, ben de notlar aldım, yurt dışına veri aktarımı hususunda işte çeşitli şirketler sayıldı; Decathlon, Amazon... Bu aktarılan -yani izin verilmesi bahsinde- verilerin niteliği nedir, bunu sormak istedim.

Altmış gün içerisinde kişiye cevap verme hususuna ilişkin olarak bir diğer vekilimiz zaten mevcut, Adalet Komisyonundan geçecek olan düzenlemeye ilişkin bir bilgilendirme yaptı otuz gün süresi. Yanılmıyorsam CDPR’da da benzeri bir uygulama var; altmış gün değil otuz gün. Yani bilhassa kişilerin, ihlalin aslında doğrudan doğruya kişilik haklarını çok ihlal eden boyutu ortadayken bu sürenin kısaltılması gerçekten çok daha bu ihlalin kişiye vereceği zararı azaltacağı yönünde bir kanaat benimsemiş vaziyetteryim. O yüzden dilerim bu sizin Kurumunuzu da kapsar nitelikte bir düzenleme olur.

Sunumunuz esnasında aldığınız kararlara ilişkin bir bahis vardı, kaç başvuru alındı, onu ben tam göremedim. Yani kaç başvuru alındı ve kaç karar verildi. Buna ilişkin de bir bilgi almak isterim.

Bir de Kurumunuz içerisinde tematik bir kütüphaneniz olduğunu söylediniz, bu kütüphaneye dışarıdan erişim mümkün mü, bunu da sormak isterim. Çünkü bilhassa öğrencilerin, gençlerin çok ciddi bir farkındalık var zaten bu konuda, tematik kütüphaneye belki erişmesi, onların çeşitli araştırmaları gerçekleştirmeleri hususunda da faydalı olacaktır diye düşünüyorum.

Yani hakikaten çok önemli ve değerli bir Kurum, biz de bu bilinçle gerekli yasal düzenlemelerle vesaire bu Kurumun işlerliğini sonuna kadar sürdürmesi için elimizden geleni yapmak isteriz.

Yine az evvel Ravza Vekilimizin yazılı soru önergesinde de, sorusunda da gördüğümüz hususlar önemliydi. Yani aynı kararı ben de okudum ve hakikaten şaşırtıcı buldum. Ben avukatım bu arada, bir avukat olarak ve kişisel veriler çalışmış bir avukat olarak şaşırtıcı buldum çünkü alenen bir gazete haberinde sicil bilgisine yer veriliyor. Dolayısıyla, gerçek kişilerin verilerine ilişkin bir işleme söz konusu olduğunda bir ihlal var mı yok mu diye bir inceleme yapılıyor. Dolayısıyla burada vekiller de gerçek kişiler. Dolayısıyla devam eden bir yargısal süreç var zaten ancak bunu endişe verici bulduk bir yanı itibarıyla, zannedersem uygulama giderek kendini düzeltecektir diye düşünüyorum.

Saygılarımla hepinizi selamlıyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, teşekkür ederiz Zeynep Hanım, çok önemliydi belirttiğiniz hususlar.

Şimdi, Tuncay Özkan Vekilimizin bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Özkan.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım, çok sağ olun.

Efendim, hoş geldiniz. Geciktiğim için, baş kısmına yetişemediğim için özür dilerim. Çok önemsedığım bir konu, dünyada kapitalizm kendini dijital veriler, dijital dünya üzerinden yeniden doğururken bu yenilenme içerisinde bizim haklarımızı kapitalizm karşısında kim savunacak? Yeni para politikaları, para birimleri, dijital veriler üzerinden gelişirken biz yeni dünyanın neresinde yer alacağız sorusunun önemli boyutunu sizin Kurumunuz oluşturuyor. Birincisi, devletten bizi kim koruyacak? Bugüne kadarki veri kaçışlarının tamamı devletten olmuştur. “Fetullahçılar sattı. Sağlık Bakanlığındaki çete sattı. Tapu dairesindeki memur çetesi sattı.” Ama bizim bütün verilerimiz, nüfus cüzdanımızdaki her türlü bilgi, devletin bize verdiği her türlü bilgi, uluslararası ticari organizasyonlarla gizli servislerin eline geçti. Şimdi, demek ki bizim en öncelikle korunmamız yer devlet, devlet kurumları. Sağlık Bakanlığından bizi kim koruyacak? İçişleri Bakanlığından bizi kim koruyacak? Jandarmadan beni kim koruyacak? Oradaki bir astsubayın alıp sattığı bir şeyle... “Yahu, ne yapayım? İşte, adam, almış satmış.” Öyle bir şey yok yani burası devletse... Devletten bizi kim koruyacak? Benim verilerimi devlet ticari metaya ya da şahısların kullanımına neden sunuyor? Siz bu konuda ne yapacaksınız?

Bunun içerisinde bankalar da var. Bankalar karşısında bir çaresizliğimiz söz konusu. “Bankadan arıyorum, ananın kızlık soyadını ver -talimat bu- yoksa işlemi yapmam.” diyor. “Vermiyorum.” dediğinizde “O zaman işlemi yapmıyorum.” diyor.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Hayır “Kızlık soyadının 3’üncü ve 7’nci harfi.” diyor mesela.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü diye sayıyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, 5 aramada kalan harfleri de toplayabilir zaten.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Toplayabilir.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Beni bu vahşi kapitalizmden ve devlet organizmasından kim koruyacak? Yani kötüye kapıların tamamı açık. İyiler duvarlarla durdurulmasın, prangalar vurulmasın diye siz varsınız, siz ne yapacaksınız? Devlet kurumlarındaki çökme, çürüme, çürükler konusunda ne yapacaksınız? Bugüne kadar, şu an yaşayan herkesin bütün nüfus bilgileri yurt dışındaki kaynakların eline geçti, ne yapmayı düşünüyorsunuz?

Unutulma hakkı, bilgi edinme hakkı, unutturmama hakkı... Ben de ülkemi bu hâle getirenleri unutturmamak istiyorum. Unutulma hakkından yararlanmak... Bana telefon geliyor “Sen 1986 yılında bir yazı yazmışsın.” Ee.. “O yazıda birisinden bahsediyorsun.” Ee.. “O şimdi 80 yaşında.” Ee.. “Onun ismini silelim.” Niye sileyim? “Ama Kurul öyle karar verdi, mahkeme böyle karar verdi.”

Yaptığımız şeyin Türkiye'nin kültür yapısına, bilgi dünyasına dönük bir çaba olduğunu, çalışma olduğunu, kişilerle sınırlı olmadığını anlamak zorundayız. Yani gazetecilik bir şey değilse, edebiyat bir şey değilse, bilgi toplama ve bunları arşivleme bilimi bir şey değilse biz ne yapmaya çalışıyoruz? Örneğin, kendini unutturmak isteyen arkadaşlar buralarda, her yerden adlarını sildirebiliyorlar ama yurt dışında depolanıyorlar. Bizim bir depo alanımız var mı? Politikacılar için, kamu görevlileri için, kamuoyunun önünde olan insanlar için, iş adamları için bir depolama alanımız var mı? Yani ben dönüp baktığımda “FETÖ'nün elebaşları şunlar şunları yapmıştı, ilişkileri de bunlardı.” dediğimde “Unutulma hakkını kullanıyorum, sildirdim.” dediğinde nereden bulacağım? Araştırmacıyım, bilgi kaynaklarımı değerlendirmek, derlemek istiyorum. Bir arşiviniz var mı? Her şeyi buradan silerek kurtulduğumuzu zannetmeyelim, başkalarına malzeme veriyoruz.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Vekilim, bu, unutulma hakkına dâhil mi? Yani, şimdi, netice itibarıyla, bir şahıs...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bir dakika...

Zeynep Hanım, karşılıklı olmasın.

Müsaade ederseniz, mikrofonu açayım.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Tabii, tabii.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Bu unutulma hakkı bahsinde o bahsettiğiniz bir kişi bir suç işlediye ve bu suçun sabit hâle gelmesi netice itibarıyla unutulma hakkı kapsamının aslında bir miktar dışında kalıyor çünkü burada, bir kişi bir iftiraya uğradıysa, bir kişinin hakkında yanlış bir haber çıktıysa ya da bir çocuk seneler öncesinde herhangi bir...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Atike teyzenin bahçesinden kayısı çalarken yakalandıysa, bizim şerefli polisimiz, savcımız ve yargıçlarımız da bunu nitelikli bir suç olarak değerlendirdiye...

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Yani şöyle: Mesela, çocukların, gençlerin yıllar önce paylaştığı çeşitli videolar vesaireler oluyor, sonrasında pişmanlık duyuyorlar, hatta intiharın eşiğine gelen çocuklar oluyor, birazcık bunlar için düşünülmüş bir şey. Yani dünyadaki uygulaması da bu mahiyette. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi bahsi çok önemli hakikaten. Yani birisi hakikaten kamuoyunu ilgilendiren bir suç işlediye ve mahkemelerce bu tespit edilmişse zaten o, o kapsamın dışında. O noktada, dediğiniz husus önemli ve değerli ama unutulma hakkı uluslararası perspektifi ve bizim hâlihazırda kanunlarımızda kurguladığımız yani itibarıyla birazcık daha farklı bir yerde duruyor diye böyle küçük bir parantez açmak istedim. Boş bulundum, kusura bakmayın.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Estağfurullah, estağfurullah, çok mutlu oldum efendim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Yoksa kimsenin böyle konuşmasını kesmek istemem.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, hayır efendim, ne demek, çok mutlu oldum, sizin katkınız çok büyük.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Çok önemli.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Gerçekten çok önemli bir noktaya parmak bastınız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Doğru.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Ben bugüne kadar ne Atike teyzenin kayısı ağacıyla ne de o ağaçtan kayısı çalan çocukla ilgili haber yaptım. Ama bana unutulma hakkı için gelen taleplerin tamamı suç organizasyonlarıyla ilgili yazdığım haberlerin içerisinde bulunan kişilerden geliyor.

Eselden bucak müdürleri vardı. Yüz yıllık bir cumhuriyetiz, yüz yıllık cumhuriyette, bundan altmış yetmiş yıl önce at çalmak çok büyük suçtu. Adamın nüfus cüzdanına “At hırsızı.” diye damga basıyorlar.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Sayın Başkanım, sizin yaşınsız benim gibi genç ama böylece...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, ben daha gencim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bucak müdürlüğünü falan bilmeniz de...

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Yok, gazetecilikte çok iyi...

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Bu, Tanzimat Dönemi’nde miydi?

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Hayır, cumhuriyet döneminde.

1947’de genç bir şahıs bir at çalmış, çok zorda kalmış. Bucak müdürü nüfus cüzdanına “At hırsızdır.” diye damga basmış. 1980’li yıllarda benim önüme geldi, kişinin çocukları getirdiler. Bunlar bizim arşiv kayıtlarımız, silinmez.

Ben MİT’le ilgili kitap yazıyordum, MİT Müsteşarlığının o dönemki Ankara Bölge Başkanı beni çağırdı “Sizi biliyoruz.” dedi. Beni herkes biliyor, siz de biliyorsunuzdur dedim. Vallahi, ortaokuldayken katıldığım bazı gösterilerin fotoğraflarını çıkartıp koydular.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Vay be.

AHMET TUNCAY ÖZKAN (İzmir) – Oysa, onların tamamının yok edilmiş olması gerekirdi. Onlar kaldığına göre, onlar bulunduğu göre ve istenildiği zaman insanların önüne konulduğuna göre, şimdi ben soruyorum: İyiyi kim koruyacak? Şimdi, sizi kim koruyacak? Beni kim koruyacak? Yani vatandaş olarak söylüyorum. O zaman iynin korunması için bir arşive ihtiyacımız var, iynin hatırlanması için, kötünün unutturulmaması için bir çalışmaya ihtiyacımız var. Kötüyü unutturursak, iyi ile kötü arasındaki farkı unutursak, güzel ile çirkin arasındaki farkı unutursak, doğru ile yanlış arasındaki farkı unutursak ne bu kurumların ne bizim yaptığımız çalışmaların bir kıymeti kalmaz. Onun için, mutlaka... Bizi devletten kim koruyacak? Devletin içine sızanlardan kim koruyacak? Verilerimi kim koruyacak? Gidenler ne olacak? Yeni kaynaklar, yeni veriler nasıl korunacak ve değerlendirilecek? Mecelle’den beri altın kural: Suimisal, misal değildir, örnek değildir. Hayır efendim, ders çıkartmamız gereken, bizim için altın bir örnektir: Başımıza gelenden ders çıkartmazsak tekrar aynı hatanın içine düşeriz ki tarih aynı hataya 2 kez düşenlerin, 3’üncü kez düşmelerine olanak tanımıyor.

Şimdi, çocukların korunması çok önemli ama çocuklarımız bilgisayar bağımlısı. Biz bir yanımla onların bilgisayarı ve bilgi teknolojilerini çok iyi kullanmaları, iletişimi de çok iyi öğrenmeleri için burada çalışıyoruz, konuşuyoruz; bir yanımla da “Bu çocukları nasıl kurtaracağız?” diye bakıyoruz. Şimdi, siz çok önemli bir Kurumsunuz bu anlamda. Bu konuda, çocukların, pozitif ayrımcılık gereği kadınların ve toplumun sesi çıkmayan kimsesizlerinin korunmasında siz neler yapacaksınız?

Şimdi, sunumuzda çok güzel şeyler var. Birincisi, tanıtım çalışmalarınız olağanüstü yetersiz. Eğer bütçeniz yoksa biz buradan ek kanun çıkartalım, bütçe verelim. Kamu spotları boş şeyler için kullanılsın, sizin için kullanılsın. Bakın, yeni dünya düzeni dijital çağ üzerinden oluşuyor; yeni dijital paralar, şunlar bunlar var. Eğer biz bu hazırlığımızı eksik yaparsak bu çağı kaçırmış oluruz. Bir kere, her yurttaşın senin “Kimsesiz değilsin, biz buradayız.”... Bu, cumhuriyetin kuruluş felsefesi: “Kimsesiz kimse kalmayacak.” Bunu sağlayacağımızı, bu yeni dünya düzeninde onları koruyacağımızı ve dünya şekillenirken yanında da olacağımızı göstermemiz gerekiyor. Tekil örneklerden daha çok -başından geçtiği için- şunu sizden rica ediyorum: Kamunun verinin toplanması, verinin saklanması ve bu verilerin işlenmesi konusunda, dijital verilerin toplanması, saklanması ve işlenmesi konusunda

sizin kurallarınıza katı katıya uyulması gerekiyor. Bir eve girdiniz, kişi mafya babası olabilir, ahlaksız bir adam olabilir, çocuk tacizcisi olabilir, hasta olabilir, onun bilgisayarındaki veriler üzerinden, suçla ilgisi olmayan veriler üzerinden kişinin yıpratılması kadar tehlikeli bir şey yoktur çünkü sadece ona yapmıyorlar, oradan yola çıkarak namuslu, şerefli insanlara da yapıyorlar. Bu konuda katı kurallarınız var mı? Mesela benim bilgisayarımı aldı; onu nasıl açacak, onun içindeki veriyi nasıl saklayacak, hangi kodlarla şifreleyecek, ona bir katkı, ona bir ekleme yapmasını nasıl engelleyeceğiz, orada elde ettiği veriyi kullanmasını nasıl engelleyeceğiz? Bu konularda çalışmalarınız var mı? Çünkü sıradan insanın korunması birinci öncelik yani biz burada şimdi milletvekillerinin korunmasını ya da bürokrasinin korunmasını isteriz. Sıradan, sahipsiz, kimsesiz vatandaşın korunması ve ona haklarının bildirilmesi konusunda ne yapıyoruz? Bu çok önemli.

Türkiye Cumhuriyeti’nde polisin yıldırma tekniği 1986’lara kadar kabadayıya, “mafya” denilen adama -çok özür dileyerek hanımefendilerden- etek giydirip, masanın üstünde oynatıp, fotoğraflarını çekip medyaya servis yapmaktı. Bugün de çok değişen bir anlayış yok. Girdikleri evde aile fertlerinin özel yaşam alanlarının işgal edilmesi, onların teşhirinden başka şeyler yok. Ama şimdi bir de dijital teşhir çıktı “Bilgisayarında bilmem ne var.” Olabilir yani bana ne, sana ne, devlete ne? Biz hangi siteyi ziyaret edeceğimizi devletten onaylı olarak mı yapacağız? Bunlarla ilgili sizin öngörüleriniz, bunlarla ilgili düzenlemeleriniz, bunlarla ilgili soruşturmanız... Örneğin bu konuda yapılan hatalı uygulamalar konusunda sizin herhangi bir soruşturmanız oldu mu? Tamam şirketi karşınıza alırsınız, Emniyet Genel Müdürlüğünü ya da onun bir dairesini karşınıza alabiliyor musunuz, Jandarmayı alabiliyor musunuz, kriminal laboratuvarları alabiliyor musunuz? Üniversitelerde bu konuda bilirkişi olarak çalışanlara “Kardeşim bunu niye görmedin? Sen bu veriyi görmeyerek, buna göz yumarak bak şunlara yol açtın.” diyebilecek bir yapılanmanız var mıdır? Vatandaş nasıl koruyacağız?

Ayrıca başarılar diliyorum. Bu söylediklerimi size karşı bir ön yargı ya da başka bir şey diye algılamayın, sizleri tanımıyorum. Size başarılar diliyorum. Çok önemli bir görevi ifa diyorsunuz, dünya değişirken oradaki yerimizle ilgili çok önemli bir yerdesiniz sadece biraz da damdan düşmüş bir insan olarak yaşadıklarımın çıkarttığım bazı şeyleri söyledim. Kırmak, üzmek maksadım yoktur, sadece aydınlatmak, katkı sunmak maksadım vardır. Çok başarılar diliyorum. Eğer şahsen de elimden bir şey gelir, size yardımcı olabileceğim bir şey olursa gece gündüz de sizinle beraber olurum ama dediğim gibi önce evimizin içini çok iyi temizlememiz lazım ki dışarıya karşı da hazırlığımız olsun.

Başkanım teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Ben teşekkür ederim Tuncay Bey.

Tuncay Bey’in söyledikleri önemli çünkü onun hem geçmişteki gazeteci kimliğiyle, yazar kimliğiyle ve geçmiş Türkiye’deki, eski Türkiye’deki uygulamalar bağlamındaki yaşamışlıkları önemli diye düşünüyorum.

Siz zaten gerekli notları aldınız.

Şimdi Bahar Hanım’a sözü vereceğim.

Bahar Vekilim buyurun.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Öncelikle hoş geldiniz Komisyonumuza.

Ben hem konuşmaların bağlamında aklıma gelenler hem de burada topladığım meseleler hususunda bir iki noktaya değinmek istiyorum. Kişisel verilerin korunmasındaki kurumunuzun iradesinin yurt dışı ya da yurt dışındaki antrepoların zaman içindeki işlevselliği hususunda almış olduğu bir tedbir var mıdır? Yani bizim gibi milletvekili olalım, olmayalım gerçek kişilerin gerçek

olmayan bir uygulamanın içindeki belki haberimiz bile olmadan oluşturulan arşivlerden korunmamız ve kollanmamız için global bir güvencemiz var mıdır? Yani bu güvence sadece ülke sınırları için mi geçerlidir yoksa diğer ülkelerin mevzuatıyla bir çatışma, bir entegrasyon anlamında uzlaş dışı bir durum söz konusu olduğunda yaptırımımız ne olmaktadır?

Ek olarak “basın özgürlüğü” deyip geçilen ancak insan hayatına ciddi kastı olan yaşanmışlıkların unutulma hakkı kapsamında olabilmesi nasıl mümkün olabilir? Bir taraftan işlenen suç basın özgürlüğü kapsamında değerlendirilirken yani bu suç normalleştirilirken diğer taraftan unutulma hakkına tabii tutulabilir mi? Bu çelişkinin açılımı nasıl olabilir?

Çok teşekkür ediyorum tekrar katkılarınız için.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Evet teşekkür ederiz Bahar Hanım’a.

Şimdi Deniz Vekilimizin bir söz talebi var.

Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, Komisyonumuza hoş geldiniz.

Ben de aynı zamanda devlete ait şirketlerin denetlendiği KİT Komisyonu üyesi olduğum için ve bugün de Halk Bankasının denetimi olduğu için o denetimin ilk kısmına katılıp daha sonra buraya iştirak ettim. Toplantı sonrası yine KİT Komisyonunda denetime devam edeceğiz.

Milletvekili arkadaşlarım aslında konuyu çok farklı boyutlarıyla ele aldılar, neredeyse büyük harita ortaya çıktı. Ben de bir özet yapmak istiyorum. Aslında daha anlaşılır olması için burada oluşan endişeleri özetlemek bakımından KVKK’nin internet sitesinde yer alan temel ilke ve değerlerimizi okumak istiyorum. “Özel hayatın gizliliğini koruma” evet, burada herkes hemfikir bunda. “Temel hak ve özgürlüklere saygı” şöyle farklı görüşler var, birinin “özgürlük” dediğini ötekisi onun siyasi alanını ihlal etmek olarak değerlendiriyor. “Özgürlük” kavramı da felsefi anlamda bile dünyada tartışılan bir kavram dolayısıyla burada çeşitli endişeler doğuyor. Yani bugün AK PARTİ şu anda iktidarda dolayısıyla bu endişeleri gidermek ağırlıklı olarak siyasi sorumluluğu ona ait, yarın Cumhuriyet Halk Partisi iktidar olduğunda o siyasi endişeleri gidermek sorumluluğu ona ait olacak. Yani hangi parti olursa ona ait dolayısıyla burası hassas nokta.

“Tarafsızlık” bu da çok tartışmalı bir kavram. Yani “Cumhurbaşkanı tarafsız olacak.” diyoruz ama aynı zamanda partili, yeni bir sistemin içine geçti devlet kurumları, kuruluşları, yapıları; bir entegrasyon sorunu var. Dolayısıyla tarafsızlık problem. Bu da dolayısıyla kurul üyeleri olarak sizin de tarafsız olup olmadığınız yönünde negatif yönlü bir düşünce gelişmesine sebep oluyor.

“Bağımsızlık” burada tabii, hani Platon’un ifade ettiği gibi böyle ayrı bir ülkede yönetici bir zümre olamayacağına göre demokrasilerde, dolayısıyla da devlet memurları eliyle bu bağımsız otoritelerin oluşması gerekiyor ancak o da on dokuz yıllık bir tek partinin iktidar döneminin içinde çok da bağımsız kalmalarının mümkün olmadığı bir yerdeyiz. Devlet memurlarının siyasi partiye üye olmama gerekçesi aslında bu devlet kurumlarındaki bağımsız otoriteleri oluşturmakla ilgili, ancak dediğim gibi bunun da pratikte pek olmadığını görüyoruz. Yani objektif olarak ortaya koyuyorum.

“Güvenilirlik” tabii bu eksikliklerle güvenilirlik kısmı nasıl sağlanır bu da ayrıca bir soruna dönüşüyor ama yine de alacağınız kararlar, aldığınız kararlar noktasında bu güven notunu yükseltmek mümkün.

“Hukuka ve etik ilkelere uygunluk” evet, zaten sizlerin de uzmanı olduğu, Komisyonadaki pek çok milletvekili arkadaşımızın da uzmanı olduğu bir konu ve maalesef böyle ülkede hak ihlalleriyle ilgili çok fazla tartışıldığı için herkes biraz avukat oldu Türkiye’de.

“Şeffaflık ve hesap verilebilirlik” şeffaflık notumuz ülke olarak çok düşük, genel olarak çok düşük. Örnek verecek olursak, bir tane örnek vereyim: İşte, burada milletvekilleri var, milletvekillerinin aldığı maaşlar belli, bir polis memurunun aldığı maaş açıklanıyor belli, hâkimin belli, genel müdürün belli ama mesela Cumhurbaşkanı başkanışmanlarının belli değil, böyle bir durum şimdi. Bu ne bu? Bu yeterince şeffaf olunmadığını gösteren şey. Peki, bunların hepsi, aslında alınan maaşlar, internet sitesinde resmî olarak yayınlansa bunun bir sakıncası var mı? Hayır, yok, diğerlerinin yayınlanıyor, polis memurunun, emniyet müdürünün hepsinin yayınlanıyor dolayısıyla Türkiye’de devletle ilgili, devlette görev alan herkesin yani kamu kaynağı aktarılarak aylık maaşını alan herkesin bu bilgisinin paylaşılması gerekiyor, bunun adına “şeffaflık” deniyor. Dolayısıyla burada da çeşitli sorunlar var.

“Hızlı doğru ve objektif karar alma” zaman zaman bu konuda adımlar atılıyor, daha fazlasının atılması gerektiği kanaatindeyiz. “İş birliği ve katılımcılık” tüm bu unsurlar sağlandığında zaten tüm vatandaşlarımız el birliğiyle buna katılabilirler. Ulusal ve uluslararası düzeyde hizmet verme, bu konuda da hep birlikte çaba harcıyoruz. Ben, bir özet olarak paylaşmak istedim. Aslında, kök nedenler burada, temel ilke ve değerler noktasında bizim yaptığımız tespitlerle biraz daha aslında ortaya çıkıyor yani sorunu tarif etmek veya niye çözemiyoruz, onu anlamak bakımından.

Şimdi, dünyada bir dijital kasırğa yaşanıyor. Dolayısıyla bu öyle bir kasırğa ki eğer zamanın ruhuna ayak uyduramazsınız değil sadece kişisel verilerin ihlali, önümüzdeki yıllarda belki pek çok devletin yıkılmasına dahi neden olabilir, bu denli önemli. Özellikle, Arap Baharı’nda sosyal medya platformlarının ne denli etkin olduğunu, bir iletişim aracı olarak kullanıldığını ama aynı zamanda da manipülasyona da açık bir alan olduğuna hepimiz şahitlik ettik. O nedenle, insan kandırılabilen bir varlık, kendini de kandırabilen bir varlık, başkalarının kandırmasına da oldukça açık. Dolayısıyla böyle bir durum var ve dijital platformlar da bunun için uygun.

Şimdi, 2 tane kavram var hayatımıza yakın dönemde giren. Bunlardan bir tanesi veri madenciliği. Veri madenciliği aslında yine kişisel verilerin diyelim, toplandığı, depolandığı, arşivlendiği ve ne kadar fazlası toplanırsa bunun da bir onay mekanizmasına neredeyse dönüştüğü bir yapı. Şimdi, bizim devlet kurum ve kuruluşlarımızın da bu kavramı kendilerine uygun hâle getirmeleri gerekiyor yani farklı senaryo alternatiflerine uygun hâle gelmeleri gerekiyor. Bu konuda, özellikle bir araştırma geliştirme çalışmaları yapmaları, önümüzdeki beş, on, yirmi belki daha uzun süreli perspektifleri bugün konuşabiliyor olmamız gerekiyor. Çünkü bu veri madenciliği noktası da aynı zamanda bir süre sonra yasal veya yasal olmayan şekilde kişisel verilerin ihlali noktasına da gelebilecek. Aynı zamanda şöyle: Kişisel verilerin korunması için -teknik olarak söylüyorum- aslında, teknik olarak bir kişiye ait olan bütün veriler hiçbir şekilde tek bir kurum veya kuruluştaki toplanmazsa dolayısıyla verilerin bütünüyle aynı anda ele geçirilme ihtimali de düşmüş olur. Yani bugün, bizim terör örgütü dediğimiz pek çok yapı yani cinayet işleyen, işte darbe girişiminde bulunan, somut olarak bu tip zararlar vermeye çalışan yapılar bir süre sonra artık belki de ağırlıklı olarak bizim dijital ortamda karşılaştığımız, bugün “korsan” adını verdiğimiz, zaman zaman kibar anlamda, tabii iyi niyetli, vatandaşın menfaatine veya devlet kurumlarının menfaatine de çalışan hackerlar. Bunların daha yıkıcı amaçla çalışan ve faaliyet gösterenleri de olacak, hem devlet kurumlarına sızmaya çalışacaklar hem kişisel verileri olarak toplum düzenini altüst etmeye çalışacaklar, belki kişisel infialler yaratarak intiharlara neden olacaklar ve neticede bu ciddi anlamda hasar verebilecek.

Bu bakımdan, kurumların, hiçbir kurumun Türkiye’de -Türkiye İletişim Ofisi dahil olmak üzere- bir kişinin bütün verilerini almak kolaycılığıyla sanki ona kendince dijital bir kimlik oluşturmak yani tıpkı bir Facebook kimliği gibi, böyle bir kimlik oluşturmak noktasına gelmesi çok yanlış. Yani ülkedeki bütün sırları, devlet sırlarını oturup kozmik odaya, bir tane kozmik odaya koyarsanız o kozmik

odaya giren biri, bütün sırlara vâkıf olur. O nedenle, ben kurumlardaki toplanan, ayrı ayrı toplanan kişisel verilerin aynı bu kriptoparada olduğu gibi şifrelenmesi ve ilgili memurun dahi -bu şifrede tabii, şöyle bir şifre yani saniyelik, saliselik kendisini yenileyen bir şifreleme metodu- ekran başında oturan memurun dahi bu bilgiyi görememesinin sağlanması, böylelikle riskin düşürülmesi, şifrenin yani anahtarın kilidi için de ilgili kişide bu kilidin olması ve bunun da sürekli değişerek kendisini yenilemesi gibi teknik çözümlerin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Aksi takdirde, bugün ortada var olan sorunlar, siyasi partiler var olduğu sürece -yani kimi da baskıcı kimi daha özgürlükçü olabilir- toplum nazarında büyük bir soru işaretine yol açacak. Özellikle bu dijitalleşmeyle birlikte insanların nereden nereye hareket ettiği, işte navigasyon uygulamalarıyla veya çeşitli uygulamalarla takip edilebilir hâle gelmişken, yani uzaya 1 değil, 2 değil, 30 tane uydu gönderen ülkenin âdeta izlemek istediği ülkeyi rahatlıkla izleyebildiği bir teknolojik seviyedeyseniz mutlaka bu konuların değerlendirilmesi gerekiyor.

Benim söylemek istediğim, sizin ekibinizi... Bir kere yani bir şekilde siyasetten sıyrılmak zorundasınız. Eğer bunu yapmıyorsanız ve arkanızı döndüğünüzde “Ben, AK PARTİ’ye gönül veriyorum.” diyorsanız veya dönüp arkanıza “Ben, Cumhuriyet Halk Partisine sempati duyuyorum, gönül duyuyorum, İYİ Parti veya diğer partilere...” diyorsanız gerçekten bence istifa etmelisiniz. Çünkü o kurum bu kurum değil, bu kurum mümkün olduğunca bağımsız olmalı, mümkün olduğunca tarafsız olmalı ve hatta bana göre öyle ki yani bu kurumda görev alan... Yani bu sizin yaptığınız görevi normalde kimsenin yapmak istemiyor olması gerekiyor bence. Çünkü neredeyse başarı ihtimaliniz yok denecek kadar az ama göstereceğiniz her bir çaba, alnınızdan dökülecek her damla da bir o kadar kıymetli. Yani çünkü bu dijital kasırgayla mücadele etmek zor, çok iyi bir takım oluşturmak gerekiyor. O nedenle, kurulun altında Sayın Tuncay Özkan’ın ifade ettiği gibi, daha fazla bütçeyse daha fazla bütçe, daha teknolojik AR-GE yani itibarıyla geliştirilebilir bir sistem oluşturmanız gerekiyor, siyasi otoriteye dirsek gösterebilecek kadar cesur olmanız gerekiyor, her bir yaptığınız hatanın kul hakkı yemekten geçtiğini görüyor olmanız gerekiyor. Bu bakımdan, öyle bir konu ki bu söz konusu olan, Cumhurbaşkanı da olabilir, milletvekili de olabilir, siyasi bir partinin genel başkanı da olabilir, duyguları çok hassas bir noktada yaşayan sade bir vatandaşımız bile olabilir hakkı ihlal edilen. Bu hak ihlallerinin önüne geçecek olan, sizlersiniz bir noktada. Aynı zamanda da toplumu bilinçlendirme göreviniz de var yani bu bakımdan da öğretici bir misyonunuz da olmak zorunda, dünyayla da entegre olmanız gerekiyor. O nedenle, ben gerek kurulda gerekse de bünyenizde görev alan personelde daha genç arkadaşlara da mutlaka yer vermeniz gerektiğini belirtmek istiyorum. En az 3 jenerasyonu aynı arada barındıran bir çalışma metodu belirlerseniz çok faydalı olur.

Ben, yaptığınız ve yapacağınız çalışmalarda özellikle veri madenciliğiyle ilgili perspektifinizi bugün soruyorum, yazılı olarak da yanıt verebilirsiniz veya bu konuyla ilgili çalışma yaptığınızda da raporları Dijital Mecralar Komisyonuna aktarırsanız memnun oluruz.

Başarılar diliyorum. Teşekkürler.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Teşekkür ediyoruz Deniz Bey’e.

Sözü Selman Bey’e veriyorum.

Tabii, vekilimizin söylediği hususlar önemli fakat bir konuda, hani AK PARTİ’mizin adına, bizim partimizin adını kastederek işte “Bir partiye yaslanıyorsanız, sırtınızı döndüğünüzde biz AK PARTİ’liyiz.” diyorsanız burada...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Veya CHP’li.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN - Evet, ya da CHP’li. Siz, kıbar bir insansınız Deniz Vekilim. Faruk Hoca da Anayasa Profesörü ve diğer Kurul üyelerimiz de çok değerli insanlar. Tabii ki herkesin bir politik görüşü vardır ama bu arkadaşların gerçekten çok değerli işler yaptıklarını biliyoruz ve bu Kurumun yani kişilerden bağımsız olarak bu Kurumun siyasi polemiklerin ve gündelik siyasetin dışında olduğunu zaten biliyoruz, takip ediyoruz. Onlar da gerekli cevapları verecektir. Bunun altını çizmek istedim.

Selman Vekilim, buyurun.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Kıymetli Kurulumuz, Değerli Başkanımız, hoş geldiniz öncelikle.

Gerçekten çok önemli bir konuyu konuşuyoruz, önemli bir kurumu ağırlıyoruz, misafir ediyoruz. Zaten milletvekillerimiz birçok konuda görüşlerini beyan ettiler, sorularını sordular ama benim de iki konuda daha ufak sorularım olacak.

Birincisi, tabii, internette bazı mobil uygulamalar üzerinden verilerimize ulaşıyor bazı şirketler. Bunları biz kendi rızamızla veriyoruz, doğrudur ama bazı “hack” olayları sebebiyle geçenlerde bayağı büyük bir mobil uygulama sahibinin 20 milyon verinin çalındığını ifade ettiğini biliyoruz ve bu 20 milyon veri, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının verisi. Ben burada şunları merak ediyorum: Birincisi, acaba bu çalınan verilerle ilgili sizin bu şirketle muhataplığınız ne durumda? Burada bir aksiyon alınıyor mu, bunun yöntemi, çeşidi nedir? İsim de vermek gerekirse; Yemek Sepetinde 20 milyon veri çalındı. Bu, tamamen vatandaşın verisiydi. Bu konuda ne yapılıyor acaba?

İkincisi, Başkanım, siz sunumunuzda “Şikâyet ya da ihbar üzerine biz çalışırız.” demiştiniz. Bunu ben iyi not ettim ama acaba böyle durumlar olduğunda yani vatandaşın kişisel verileri istenmeden başka unsurlar tarafından elde edildiğinde ihbar ya da şikâyet olmadan harekete geçme mekanizmanız var mı? Bunu merak ettiğim için soruyorum.

Üçüncüsü, az önce biraz Deniz Bey’in de bahsettiği, veri madenciliği işinin de çok fazla döndüğü bir alan var “dark web” diye. Bu özellikle son dönemlerin en büyük tehlikesi, bu internet kasırgasının belki en karanlık yüzü olarak görünüyor. Hackerlar eliyle elde edilen bazı bilgilerin biz “dark web”de satıldığını, belki buralarda pazarlandığını duyuyoruz, biliyoruz. Ben şunu sormak istiyorum: Erişemediğimiz bir alan var mı acaba yani kişisel verilerin korunması adına size yapılan bir ihbar ya da şikâyet olduğu zaman “dark web” dediğimiz ortamda... Yani şunu kastediyorum: Mesela, unutulma hakkı var, çok önemli bir hak bence; erişim engeli gibi bazı tedbirlerimiz var. Bu tedbirlerin boşa düştüğü, işe yaramadığı ve bizim erişemediğimiz bir alan var mı acaba? Bunu merak ettiğim için soruyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Selman Vekilim, teşekkür ederim, çok önemli hususlardı bunlar gerçekten.

Şimdi, son söz bir hanımefendinin, Zeynep Hanım’ın; Zeynep Hanım’ın bir katkısı olacak.

Buyurun.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Yine çok konuşmuş oldum, haklarınızı helal edin.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Estağfurullah, söz sizin efendim, konuşan Türkiye lazım.

ZEYNEP YILDIZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Başkanım, Allah razı olsun.

Deniz Bey'in belirttiği tarafsızlık bahsi zaten her birimiz için çok önemli çünkü kurumların tarafsız bir şekilde hareket ediyor olması her birimiz için çok çok önemli ki Başkanım da gayet iyi ifadelendirdiler ondan sonraki süreçte de.

Şöyle: Şimdi bu WhatsApp'a ilişkin olarak Rekabet Kurumu ciddi bir inisiyatif almıştı. Zaten bu kişisel verilerin korunumuna ilişkin aslında vatandaşımızın ne kadar ciddi bir hassasiyet gösterdiğini biz WhatsApp hadisesinde görmüştük. Sitenizi kontrol ettiğimde, ben en son duyurunun şubat ayına ait olduğunu görüyorum. Bundan sonraki süreçte WhatsApp'a ilişkin olarak Kurumunuz nasıl hareket etti? Sadece WhatsApp özelinde değil, diğer uygulamalara ilişkin olarak da burada vatandaşlarımızın verisinin korunması, ülke içerisinde bu verilerin saklanması ve bunların nasıl işlendiği, nasıl saklandığı; bunlara ilişkin olarak bu kuruluşlarla irtibata geçmek gibi bir projeniz, programınız var mıdır? Bunu sormak istedim.

Az evvel Selman Vekilimizin de ifade ettiği, sadece kişi başvurusu olmaksızın resen harekete geçecek misiniz belirli başlıklar içerisinde? O hususu ben de çok değerli ve önemli buldum, onu tekrar vurgulu bir şekilde ben de sormak istedim.

Çok çok teşekkür ediyorum tekraren. Allah kolaylıklar versin, gerçekten çok zor bir alan. Hele ki bireysel başvurunun da gerçekten gerçekleştiğini hatıra koyacak olursak yükünüzün ne kadar ağır olduğunun bizler de farkındayız.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Zeynep Hanım, teşekkür ederim, çok önemliydi bu hususlar.

Faruk Başkanım, söz sizin. Zaten siz de biliyorsunuz, bazı sorulara yazılı olarak cevap verip -ki biz onu Komisyon olarak şey yapacağız ama- bütün vekillerimizin sorularına kısa kısa da olsa atlamadan cevap vermenizi rica ediyorum. Saat 12.35, zamanı da doğru kullanmamız bakımından size yine bir on beş dakika bir süre verelim.

Buyurun.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, sorular için milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Hızlıca Ayhan Bey'den başlamak istiyorum. Öncelikle, kendisine soru için teşekkür ediyorum. “Kişisel veriler özeldir, kimseyle paylaşılmaz.” şeklinde bir ifade kullandığımı hatırlamıyorum bu ortamda çünkü böyle bir kanun... Bizim kanunumuz kişisel verilerin işleneceğini ve paylaşılabileceğini öngörüyor. Sadece bunun için ilke ve şartlar öngörmüş: Kanunun 4'üncü maddesinde ilkeleri, 5 ve 6'ncı maddesinde de hangi verinin, hangi şartlar altında kimlerle paylaşılacağını söylüyor.

Tabii “kişisel veri” dediğimiz zaman illa kişiye özel olması gerekmiyor. Sayın Başkanım, bunun tanımı kanunda şöyle yapıyor: “Kişiyi belirli veya belirlenebilir kılan veriler, bütün veriler” Dolayısıyla, aslında kanunumuzda genel nitelikli kişisel veriler başlık olarak yoksa da bu anlama geliyor ve özel nitelikli kişisel veriler özellikle kanunun 6'ncı maddesinde tek tek sayılıyor. İşte, nedir, sağlık verileri, cinsel hayata ilişkin veriler, kişinin dernek üyeliği, sendika üyeliği gibi 9 tane veri “özel nitelikli kişisel veri” olarak nitelendiriliyor ama konuşmamın başında şöyle söylemiştim: Aslında kanun bu alanı disipline etmek için getirilmiş, bu alandaki usul ve esasları belirtmek için getirilmiş. Şöyle örnek vermek isterim Sayın Başkanım: Kanunun 5'inci maddesinde 8 tane veri işleme şartı var. Bu, hem kamu kurumları için geçerli hem özel hukuk tüzel kişileri için geçerli. Eğer bu 8 şarttan herhangi birine veri işlemeyi veya veri aktarımını dayandıramıyor isek o veriyi işlemeyeceğiz. Çok net bu konuda kanun ve bakış açısı.

Tabii, burada hem Zeynep Hanım hem Selman Bey şu soruyu sordular, bu bizim için de önemli: İnceleme süreci. Yani kanun “inceleme” diyor ama bizim yaptığımız, bilakis, bir soruşturma gibi devam ediyor. İnceleme süreci sadece şikâyet ve ihbar olarak başlayabiliyor ama bu ihbarı da şöyle anlamak gerekiyor: Biz bir gazete haberinden öyle bir şey okuduğumuz zaman -mesela WhatsApp olayında- ya da herhangi bir şekilde bizim kulağıma geldiği an bunu ihbar kabul ediyoruz, illa vatandaşımızın bunu ihbar etmesi gerekmiyor.

Bunun dışında çalışma yapıyor muyuz? Elbette, sadece kanun bize inceleme görevi vermedi; mesela, biz üyelerimizle geçen hafta şu konuları çalıştık ve bunları yakında kamuoyuyla paylaşacağız: İşte, burada hep vurgulandı, Deniz Bey de vurguladı, aslında “çerezler” dediğimiz teknik bir olay var yani âdeta girdiğimiz sitelerde bizimle ilgili veri topluyor ama kanunda düzenlenmemiş bir konu. Biz, Kurul olarak, bir çerez raporu yayınlamak zorundayız. Bunu kimse bizden istemedi veya vatandaşımız da talep etmedi ama Türkiye’de çerez dolayısıyla kişisel veri işleyen aplikasyonlar, uygulamalar, internet siteleriyle ilgili birtakım kurallar öngörmekteyiz.

Yine “sertifikasyon” diye bir çalışmamız var, nihayete erdi. Mesela, Türkiye’de bir düzenleme olmadığı için herkes uyumluluk sürecini yürütüyor, herkes bu alanda birtakım faaliyetlerde bulunuyor ama biz istiyoruz ki bu alan da regüle olsun. Mesela, ara buluculuk gibi bir sertifikasyon mekanizması olsun ve bu alınan sertifikasyonlar uluslararası arenada da geçerli olsun diye. Bu vesileyle biz çocuklar için özel bir çalışma başlattık, bununla ilgili bir rapor hazırladık ve dokümanla bunları da Millî Eğitim Bakanlığımızla paylaştık. Onu ifade etmek isterim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Nasıl bir sertifikasyon?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Kişi sertifikasyonu. Avrupa’da kişisel verilerin korunması alanında 3 tür sertifikasyon var; ürün sertifikasyonu, hizmet ve kişi. Biz kişiden başlıyoruz, önce bir eğitim süreci başlayacak. Bu eğitim birinci aşama, ikinci aşamada tabii, Türkiye’de bu sertifikasyon sürecini yürüten Türk Akreditasyon Kurumu var, onlarla iş birliği yaptık. Daha sonra bu kurumun sertifika verdiği veya o belgeyi haiz birtakım kuruluşlar bu sertifikasyon sürecini yürütecek ama bütün bu aşamayı, usul ve esasları biz kurum olarak belirleyeceğiz daha sonra bir sınav yapılacak aynı ara buluculukta olduğu gibi kişilere sertifikasyon, bir belge verilecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ne yapacak sertifikayla?

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Bu sertifikasyonu alan kişiler, bizim nazarımızda bu alanda uzman gibi değerlendirilecek. İşte mesela, bizim idari ve teknik tedbirler dediğimiz idari tedbirler... Bir bankada veri güvenliği ihlali oldu. Bizim bakmamız gereken şunlar: Bu banka idari ve teknik tedbirleri almış mı? Teknik tedbirler bir kenara, idari tedbir nedir? Bu banka, personeline yetkisini kullanma konusunda eğitim vermiş mi? Birtakım belgeler var -standart belgeler- bunları almış mı? Sertifikasyon da bizim bakmamız gereken bir belge olacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bu konuda bir iç denetçi gibi aslında...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Yani, aslında evet. Bununla ilgili bilgi notunu da Sayın Vekilim, takdim edebiliriz.

Yani burada aslında bu alan sadece vatandaşın ihbar ve şikâyetine bırakılacak bir alan değil, kendiliğimize başlattığımız çalışmalar var. Dediğim gibi bu ihbarı çok geniş yorumlamak gerekiyor yani bir şekilde bir kurulun bundan haberdar olması gerekiyor. Ama hem Zeynep Hanım’a hem Selman Bey’e şunu söylemek isterim: Avrupa’daki muadil kuruluşlara baktığımız zaman aslında inceleme, ihbar ve şikâyet üzerine. Ben bu konuda âcizane şunu düşünüyorum: Aslında ihbar ve şikâyet olmadan da soruşturma ve inceleme sürecinin başlatılması gerekiyor. Mesela, bizim bazı üyelerimiz İngiltere’ye

gittiği zaman oradaki kuruluş hiçbir ihbar ve şikâyet olmaksızın -atıyorum- Facebook serverlarını inceleyebiliyor; bizim böyle bir yetkimiz yok. İhbar ve şikâyet dolayısıyla kanuni düzenlemeler çerçevesinde, bunun da göz önünde bulundurulması gerekiyor.

Sayın Başkanım, hızlıca ben Abdullah Bey’le devam etmek istiyorum. “Tiktok’la ilgili incelemeniz var mı?” demişti. Biz 2 Temmuz 2020 tarihinde bir inceleme başlatmışız, bu inceleme devam ediyor. Tabii, Tiktok veya yurt dışında yerleşik veri sorumluları, sosyal medya ağları diyelim, bunlar bizim yazışmalarımıza cevap veriyor. İşte, Facebook, WhatsApp özelinde... WhatsApp’la ilgili de ayrıca bilgi vermek isterim.

Yine Abdullah Bey’in çocuklarla ilgili çalışmalar... Biz bununla ilgili Millî Eğitim Bakanlığıyla da birtakım çalışmalar yürüttük. Mesela, Avrupa’da da tartışılıyor, “dijital rıza yaşı” yani bu, rüşt yaşından ayrı olarak ele alınıyor. Bu konuyla da ilgili bizim birtakım önerilerimiz var. Biz çocuklarla ilgili ayrı bir çalıştık. Yani çocukları biz şöyle ele alıyoruz: Hem çocukları hem ebeveynleri. Farkındalık sadece çocuklara ilişkin değil, onların ebeveynlerine yönelik de yapılması gerektiğini altını çizmek isterim.

Yine Abdullah Bey WhatsApp’la ilgili karar... Şimdi şöyle: Rekabet Kurumu haklı olarak olaya farklı bir mecradan bakıyor. Bizim yaptığımız inceleme 4 başlık altında, biz bunu kamuoyuyla da paylaştık. Öncelikle bir açık rıza istiyor, bu kurul tarafından bu açık rızanın şartları uygun mudur? Ki bizim kanunumuzda açık rıza için 3 unsur sayılıyor. Bilgilendirmeye dayalı olacak, belli bir konuya ilişkin ve kişinin -altını çizmek isterim- özgür iradesiyle olması gerekiyor, birinci konu bu.

İkinci konu, yine, bizim kurulumuzun kararlarına göre bu açık rıza bir hizmet şartına tabi tutulmayacak. “Eğer açık rızanızı vermezseniz bu hizmetten faydalanamazsınız.” anlayışı bizim kanunumuz çerçevesinde kanunumuza aykırıdır, bu açıdan incelenecek. Bu WhatsApp’ın yurt dışına aktardığı ve hangi verilerimize ulaştığı noktasında bir inceleme başlatıldı ama şunu söyleyeyim: Ben, kurulumuzun uygun görmesiyle bu incelemenin yakında sonlandırılacağını da düşünüyorum.

TAKPAS’la ilgili biz, yanılmıyorsam geçen ay, toplantıda bir karar aldık. Bu TAKPAS uygulamasının yeniden gözden geçirilmesi, birtakım ilave tedbirler yapılması gerektiğini söyledik. TAKPAS kısaca avukatların Tapu Genel Müdürlüğüyle aralarında yapmış olduğu bir protokol çerçevesinde tapu verilerine avukatların erişim hakkını düzenlediği bir uygulama ama biz gördük ki oraya avukatların bazı durumlarda erişebilmesi gerekir. Yani bizim kanunumuz açısından orada birtakım düzenlemelerin yapılması gerektiğini hem Barolar Birliğine hem Tapu Genel Müdürlüğüne bildirdik.

Tabii, altmış günlük süreyle ilgili olarak, bu otuz güne düşürülmesi konusunda Sayın Vekilim düşüncelerimizi sordu. Şöyle diyor bizim kanunumuz: “Kurul altmış gün içinde bir cevap verir.” Yani incelemenin sonuçlandırılması gerekmiyor bizim yorumumuza göre. Şöyle ki: Şimdi, bize bir ihbar veya inceleme geldiği zaman önce kurul bu konuyla ilgili incelenebilirlik veya incelenemezlik kararı alıyor. İncelenemezlik kararı alınmışsa ya da ret kararı diyebilirsiniz, bu, ilgiliye tebliğ ediliyor ama daha sonra kim şikâyet ediliyorsa on beş günlük ona bir cevap verme süresi... Dolayısıyla, bizim bu konuda bilgimiz var ama bu incelemelerde altmış günlük süre, otuz günlük süre konusunda en azından cevap verirken herhâlde otuz günlük süreyi bu şekilde telafi edebiliriz diye düşünüyorum.

Zeynep Hanım, Sayın Vekilimiz, bu yurt dışına aktarım konusunda 4 tane veri sorumlusuna izin verdiğimizizi ve burada ne tür veriler aktarıldığı konusunda... Tabii, zaten taahhütnamenin özü şu, taahhütnamede bize şunu ortaya koymaları gerekir: Bu veriyi kiminle paylaşacaksınız? Hangi veriler paylaşacaksınız? Bu verilerle ilgili hangi güvenlik tedbirlerini aldınız? Bunlar konusunda eğer Kurul ikna olur ise ancak o zaman veriyor ve genelde... Mesela, en Turksport (Decathlon); Fransa’daki Decathlon’a yani müşteri bilgileri olabilir ya da personel bilgileri olabilir, kendi aralarında bir veri paylaşımı. Avrupa Birliğinde de bu şekilde bir uygulama var ama yurt dışına veri aktarımının tek yolu

da bu taahhütname değil, bizim kanunumuza göre kişinin açık rızası alınarak bu yapılabilir. Kanunlarda bir hüküm var ise bizim kanun zaten uygulanmaz, istisna. Bir uluslararası sözleşme varsa veri yurt dışına aktarılabilir.

Kütüphane -dediğim gibi- tematik; sadece kişisel verilerin korunması, yapay zekâ, dijital hayat gibi yani bu alanlarda tematik bir kütüphane. Elbette, dışarıdan herkes erişebilir. Hatta, kütüphane ve kafe şeklinde bir düşüncemiz var, herkese açık olduğunu da söyleyebilirim ve aynı zamanda dijital olarak da ulaşılabilir yurt dışı kaynaklar anlamında ama şunun altını çizmek gerekir ki: Ülkemizde bu alanda çok fazla da kaynak olduğunu söylemek zor.

Yine, WhatsApp’la ilgili olarak yani şöyle bir sayın vekilimiz de “Siz neden geç inceleme başlattınız?” diyor ama.

Tabii, mesela burada Dijital Mecralar Komisyonu da, eminim, bu konu üzerinde çok çalışacak. Mesela burada özellikle Selman Bey de sormuştu, “Bu uygulamalara karşı, uygulamalara karşı kendimizi nasıl koruyabiliriz?” Aslında ilk yapılması gereken iş, bunlarla ilgili politikaları okumak, neye rıza verdiğimizizi bilmek; bizden rıza istiyorlar bu uygulamalar indirilirken ve bu politikalarını da -her ne kadar çok uzun ise de- aslında hangi verilerimize ne amaçla bunları aktarıp aktarmayacağını vesaire bunların hepsini yazıyorlar ve şöyle olmaması gerekiyor: Bu rızayı vermeden kullanmama şartı olmaması gerekiyor. Ama bir nevi bizi bazen rıza vermek zorunda bırakıyorlar. Dolayısıyla burada WhatsApp’ın o gizlilik politikası vesaire bunların hafta sonu değerlendirilmesi, salı günü biz toplandık, zaten bu olaylar perşembe günü başlamıştı medyada, biz de salı günü karar aldık. Ama Rekabet Kurumuyla ilgili de Rekabet Kurumuyla da yazıştık ve WhatsApp da bu konuyla ilgili bize zaten savunmasını verdi, geriye kurulun bunu değerlendirmesi kalmıştır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani burada şunu aslında anlamakta gerçekten fayda var herkes açısından, o da şu: Evet, o politikasını yazdığı kısım uzun ama okumanın şöyle bir faydası, evet, belki de yine de uygulamayı kullanacak kişi, yine de “kabul et”i tıklayacak, “evet”i tıklayacak ama orada politikayı okuduğunda bilinçlendiği için yapacağı paylaşımları da bunu bilerek yapacak. Dolayısıyla da, örnek veriyorum, bazı fotoğrafları belki de aile içi fotoğraflarını hiç paylaşmayacak, bunu tercih edecek ve kendisini bu yollar da korumuş olacak. O nedenle okumak, kabul edecekse bile “Nasıl kabul edeceğim, o zaman niye okuyayım ki?” denmemesi gerekiyor, okuyup bilinçlenip, paylaşımları ona göre şekillendirmek şeklinde de kişiler kendileri bir ölçüde koruyabilir.

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR - Sayın Vekilim, WhatsApp özelinde söylemiyorum. Çok kısa toparlayacağım yani biz şuna bakıyoruz: Aslında bazı durumlarda verilerimiz açık rıza olmadan işlenebilir, nitekim Avrupa Birliğine sunduğu WhatsApp açık rıza ve gizlilik politikasında açık rıza dışında da verilerin işlendiğini söylüyor, bizim kanunumuzda da var yani bazı durumlarda kanundan kaynaklı olabilir, sözleşmeden kaynaklı olabilir, illa açık rıza olması gerekmiyor, hatta bizim şöyle bir kararımız var kısaca: Eğer açık rıza alınmaması gereken yerde siz açık rıza almışsanız bu, kişiyi yanıltmadır yani ben alışveriş yaptığım zaman zaten bir sözleşme imzalıyorum, açık rızaya gerek yok, onu söylemek istiyorum.

Tuncay Bey’in buradaki genel değerlendirmesine ben de katılıyorum, bize göre de kızlık soyadı çok özel bir veri değil. Mesela Facebook’ta vesaire işte, dayısına ulaştığınız zaman o kişinin de kızlık soyadına ulaşılabilirdiğini söylüyorlar yani şuna dikkat etmek gerekiyor ki biz aslında bu konuda Bankalar Birliğiyle de çalıştık, beş toplantı yaptık, onlara bankacılık sektöründe iyi uygulama örneklerinin ortaya beraber çıkarılması gerektiğini söyledik. Kesinlikle katılıyorum, artık bazı bilgilerin bize sorulmaması gerekiyor.

Sayın Başkanım, unutulma hakkı konusunda Komisyonunuza ve değerli milletvekillerimize geniş bir bilgi notu... Özellikle şunun altını çizmek istiyorum: Unutulma hakkını biz sadece arama motorları alanında kabul ettik. Bu, Sayın Vekilim, kesinlikle silinme değil, şöyle bir şey: Sayın Başkanım, bir örnek, bu unutulma hakkı nereden çıktı? İspanya’da bir avukat, bir borcundan dolayı -SGK borcundan dolayı diyelim- evini satışa çıkarıyor ama aradan on beş yıl geçiyor, “Gonzales” diye bir avukat, bu arama motorlarına girdiğinde “Avukat Gonzales, evini satılığa çıkardı.” vesaire. Diyor ki: “Artık yeter!” Bununla ilgili olarak İspanya mahkemelerine, daha sonra ABAD’a başvuruyor, ABAD da diyor ki: “Artık bu, bununla yaşamak zorunda değil.” Dolayısıyla indeksten çıkarılma şu: Google’a “Gonzales” yazdığımız zaman artık o haber gelmiyor ama sayın vekilim, başka bir veri girişi yaptığımız zaman o haber geliyor, böyle anlamak lazım yani kişinin ismiyle aramalardan çıkarılması... Ben, hem Zeynep Hanım’ın hem Tuncay Bey’in bu unutulma hakkı konusundaki hassasiyetlerine katılıyorum, bence de bazı şeyler unutulmamalı. Ama uygun görürseniz bu konuyla ilgili bizdeki bilgi notlarını Komisyon üyelerimizle paylaşmak isterim.

Sayın vekilim, aslında bütçeyle ilgili bir sıkıntımız yok yani biz ne öngörülüyorsa Meclis bize o bütçeyi veriyor. Devletin, kamunun burada uyumluluğu önemli, ben de katılıyorum. Aslında bu tür otoriteler, bizim gibi otoriteler ve bu kanunlarda ilk önce bireyi devlete karşı korumak için yola çıkılmış ama geldiğimiz noktada devletten daha çok, işte, buna “küresel otoriteler” diyorlar, devletler dışındaki oluşumlar vesaire bunlara karşı koruma da önemli hâle getirilmiş ama bizim kanunumuz, kişileri devlete karşı korumada ve şirketlere ya da özel hukuk tüzel kişilerine bir ayırım yapmıyor ama devletle ilgili birtakım istisnaları var. Bu istisnalar konusunda da, işte, bir kanun değişikliğinde hem Avrupa Birliği vize serbestisi kapsamında hem İnsan Hakları Eylem Planı’nda hem ekonomi raporunda bizim kanunda bazı değişikliklerin mutlaka yapılması gerekiyor.

Bitiriyorum Sayın Başkanım. Bazılarına da yazılı olarak cevap vereceğim.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Yazılı olarak çünkü vekillerimizin de toplantılar var ve bizim Komisyon her hafta toplandığı için vekillerim artık diyecek ki...

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANI FARUK BİLİR – Tamam, son bir beş dakika.

Bahar Hanım’ın, ben yanlış anlamadıysam... Yani bizim kanunun aslında buna ismen “profilleme” demiyor ama bu, bir profilleme yani bizimle ilgili birtakım kayıtlar oluşturuluyor, birtakım veriler oluşturuyor ama bizim kanunumuz bu tür oluşumlara karşı kişinin itiraz etme hakkını düzenlemiş. Kanununun 11’inci maddesinde aynen şöyle diyor: “Münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla kişi hakkında olumsuz sonuç doğuracak birtakım bilgilere itiraz etme hakkı.” Yani bizi bu uygulamalar veya uygulamalar bir şekilde niteliyor ise ve bu bizim hakkımızda olumsuz bir sonuç ise buna itiraz etme hakkımız var.

“Unutulma hakkının sınırı var mı?” Zaten unutulma hakkı biz kararımızda söyledik, istisnai bir haktır, kural unutulmamaktır, kararımızda aynen yazıyor. Dolayısıyla basın özgürlüğüyle, sizin belirttiğiniz gibi ifade özgürlüğüyle arasında bir denge kurulması gerekiyor. Mesela şöyle bir kararımız var: Bir kişi yurt dışında dokuz yıl hapis cezasına mahkûm olmuş, cezasını çekmiş, Türkiye’ye gelmiş, yerleşmiş, ev kurmuş ama işlediği suçun niteliği gereği kurulumuz bu konuda unutulma hakkının kullandırılmaması yönünde karar verdi ve biz bu unutulma hakkı uygulanmasında 13 kritere bakıyoruz, 13 kriter, kararda da bunların hepsi var.

Tabii, Deniz Bey’in tarafsızlık, bağımsızlık... Mesela sadece şöyle bir örnek: Heidelberg’de Heidelberg Üniversitesine bir proje yürüttüğümüzde oradaki bir hoca şunu söylemişti hukuk öğrencilerine: “Ben sınıftan içeri girdikten sonra sizin kâğıtlarınızı okurken tarafsız olabilirim ama

onun dışında kimse benden bir tarafsızlık beklemesin.” Yani biz de öğrencilerimize “Hâkim olacaksınız, sizin tarafsızlığınız cübbeyi giyip mahkeme salonuna girmekle başlar.” Hep bu, bize söylenmişti, bize de onu söylemişti.

Yani ben kurumumuzun bağımsız ve tarafsız olduğunu kesinlikle kabul ediyorum çünkü Meclisin seçtiği üyelerimiz, farklı parti gruplarına da kontenjan hakkı tanındığı için, biz bu zamana kadar dört buçuk yıldır hakikaten bir dayanışma içinde... Ben ne kadar Başkansam, onlar da o kadar başkan; ben bunu rahatlıkla söylüyorum çünkü bu iş bir ekip işi, ekip olarak dört buçuk yıldır çalıştık ama şöyle; karşı oylarımız var, katılmadığımız kararlar olabilir, ben de dahil herkes kendi kararını verebilir ama bu, bizim bağımsızlığımızı ve tarafsızlığımızı etkilemiyor.

Son olarak Selman Bey’in... Bu -kendisi söylediği için- Yemeksepetiyle ilgili inceleme başlattık. Daha önce bizim kendilerine bir idari yaptırımımız var. İnceleme aşamasında ve karar verilecek. Burada, biz şunu söylüyoruz: Bir, veri güvenliği ihlali meydana gelmeden önce alınması gereken tedbirler var, bir de meydana geldikten sonra alınması gereken tedbirler var, inceleme yürüyor.

Tabii, Dark Web ayrı bir husus. Gerçekten bunu mesela dijital mecralarla birlikte... Sayın Başkanım konuşmalarının başında söyledi, hakikaten biz bir paydaşız, Dijital Ofisle de paydaşız, dolayısıyla aslında bu konuların masaya yatırılması gerektiğini, orasının ayrı bir dünya, kötü bir dünya olduğunu ben de kabul ediyorum.

Ben, tekrar, bize bu fırsatı verdiğiniz için... Diğer sorularınızı biz yazılı olarak kendilerine göndermek isteriz. Bu çocuklarla ilgili yaptığımız çalışmaları vesaire biz zaten milletvekillerimize yazılı olarak sunduk.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN HÜSEYİN YAYMAN – Evet, ben de teşekkür ederim.

Sizi dikkatlice dinledim, tüm vekillerimizin sorularına tek tek cevap verdiniz, sadece Tuncay Özkan Başkanımızın uzun soruları vardı ve Abdullah Bey’in 8 tane sorusu vardı, o sorulara yazılı cevaplarınızı bekliyoruz.

Çok değerli milletvekillerim, bugün önemli bir toplantı gerçekleştirdik. Ben kurum temsilcilerimize, Başkanımıza teşekkür ediyorum. Siz değerli milletvekillerimize bu yoğun çalışma temposunda zaman ayırıp Komisyonumuzun toplantısına geldiğiniz için teşekkür ediyorum. Görüşülecek başka bir konu olmadığından Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 13.02

